

## ПЕРВА КНИГА САМУЇЛОВА.\*

<sup>1</sup> Був один чоловік із Раматаїм-Зофиму, з гір Ефраїмових, на ймя Елкан, син Ерохама, сина Ілійного, сина Тохового Зуфієнка, Ефраїмій:

<sup>2</sup> І було в його дві жінки: одну звали Анна, другу Феннана. У Феннани були діти, в Анни ж не було дітей.

<sup>3</sup> І ходив сей чоловік що року з домівки своєї до Силому, молитись перед Господом Саваотом†, і приносити жертви. Там були Ілій, і два сини його Офній і Пинеес сьвященниками Господніми.

<sup>4</sup> Що раз у ж, як жертвував Елкана, давав жінці своїй Феннані і всім її синам і дочкам по частині жертівній;

<sup>5</sup> Анні же давав окрему частину, бо любив її більше, хоч Господь зачинив її матірне лоно.

<sup>6</sup> Перекірниця ж її допікала їй гіркими речами, щоб їй досадити, що Господь зачинив лоно її.

<sup>7</sup> Так бувало воно що року, скільки ні ходили вони до Господнього дому, завдає було їй жалю, а та плаче й не їсть.

<sup>8</sup> Поспитав же чоловік її Елкана: Анно, чого ти плачеш і не їси і чого така сумна? Хиба ж я тобі не дорожчий за десять синів?

<sup>9</sup> Як же вони раз у Силомі попоїли та напились, піднялась Анна та й пійшла перед Господа; Ілій же, сьвященник, седів саме на ослоні коло дверей Господнього храму.

<sup>10</sup> І молилась вона в своїй журбі Господеві і плакала гірко.

---

\* : Також зветься „Перва книга Царів“. † 1:3 Сил небесних, войнства небесного.

11 Та й обрелась таким обітом: Господи Саваот! коли змилосердишся над горем раби твоєї та й згадаєш мене і не забудеш раби твоєї та даси рабі твоїй музького пагоньця, дак я передам його Господеві: по весь вік його бритва не доторкнеться голови його.

12 Тим часом як вона так довго перед Господом молилась, Ілїй придивлявсь її устам;

13 Анна ж промовляла тихцем, тільки губами ворушила, голосу ж її не чутно було, то ж Ілїй думав, що вона п'яна.

14 От і рече до неї: Чи довго ще останеш п'яною? Йди, витверезись.

15 І відказала Анна: Ні, панотченьку: я безщасна людина: вина й впоюючого напитку не пила я, тільки горе серця мого вилила перед Господом.

16 Не вважай рабу твою за ледащу, бо я тільки з великої туги і печалї досї промовляла.

17 І відказав Ілїй: Иди з упокоєм; Бог Ізраїлів спевнить, про що ти його благала.

18 І рече вона: Ой коли б же раба твоя та здобулась на твою ласку! От і пійшла собі молодиця, та й їла і не була вже більш сумна.

19 Назавтра вранці рано поклонились вони перед Господом та й вернулись додому в Раму. Як же пригорнувсь тоді Елкана до жінки своєї, спогадав про неї Господь,

20 І як надійшла пора, Анна завагонїла та й вродила сина, і назвала його Самуїль: бо (казала): у Бога я випросила його.

21 Як їшов же Елкана з усією родиною своєю знов, щоб принести Господеві рокову жертву і все, що він обіцяв,

22 Не пійшла з ними Анна, кажучи своїму

чоловікові: коли хлопця відлучу, тоді відведу його, щоб він явивсь перед Господом та й зіставсь там довіку.

<sup>23</sup> І каже їй Елкана, чоловік її: Чини, як тобі лучче; седи дома, покіль відлучиш його. Дай тільки Господи, щоб слово твоє справдилось. От і зісталась молодиця дома та й годувала сина докіль не відлучила.

<sup>24</sup> Як же відлучила, взяла вона його в дорогу, та ще й три бики та ефу муки й бурдюк вина, і прийшла до храму Господнього в Силом. Хлопець же був ще маленький.

<sup>25</sup> І заколено бика, і привела мати хлопчика перед Ілїя.

<sup>26</sup> І рече: Панотче, так правда, як живе душа твоя, я та жінка, що тут перед тобою стояла, благаючи Господа;

<sup>27</sup> Про се хлопятко благала я, і Господь ізглянувсь на моє благанне, що заносила до його.

<sup>28</sup> Оце ж і я оддаю його Господеві на весь вік його, щоб служив Господеві. От і зоставила його там Господеві.

## 2

<sup>1</sup> І молилась Анна й промовила: Звеселився дух мій в Бозі; в гору знявсь рїг мій в Господі моїм; широко отворились уста мої на ворогів моїх, бо я зраділа спасеннем твоїм.

<sup>2</sup> Нема рівно сьвятого як Господь, нема другого крім тебе; один він бо наша скела, один тільки Бог наш.

<sup>3</sup> Не причиняйте слів гордих; надто сьмілі слова нехай не виходять із уст ваших, бо Господь один: Бог тямущий, а діла у него все готові.

<sup>4</sup> Ламлється лук у потужних, а немічні оперізуються силою;

<sup>5</sup> Ситі хліб свій заробляють, голодні сьвяткують; неплідна сім раз роджає, плідна яловіє.

<sup>6</sup> Бог і мертвить, Бог і живить; він зводить у глибинь, і в гору підносить;

<sup>7</sup> Злиденним й багачам (по вподобі) робить, одного веде униз він, другого угору.

<sup>8</sup> З пороху земного нуждаря підносить, з грязі бідного у гору возносить, щоб з князями посадити, у наслідде престолом слави наділити; бо від Господа основи землі, і він заложив на них кулю земну.

<sup>9</sup> Ноги праведних він стереже, а безбожники в темряві потонуть; бо не своєю силою кріпкий чоловік.

<sup>10</sup> Хто б устав на Бога згорда, загримить над ним з неба. Судить Бог усю вселенну, міць дає цареві, і помазанцеві рога високо возносить.

<sup>11</sup> І вернув Елкана в Раму в домівку свою, а хлопець оставсь служити Господу під назиром сьвященника Ілії.

<sup>12</sup> Сини ж Іліїні та були ледачі люде, що не дбали про Господа,

<sup>13</sup> Анї про обовязки сьвященничі супроти народу. Що заколе бувало хто жертву, то мясиво ще вариться, а вже слуга сьвященників приходить з трозубою виделкою в руці,

<sup>14</sup> Та й запускає її в казан, горщик чи то сковороду, і що вилка вутягнуть, бере сьвященник собі! Так вони чинили з усіма Ізраїлителями, що приходили туди в Силом.

<sup>15</sup> І перш ніж бувало пустять товщ з димом, прийде сьвященників слуга та й каже тому, хто жертвує: Давай лишень мясива на печеню сьвященникові! Нетреба йому від тебе вареного мясива, дай сирцем!

<sup>16</sup> Як відкаже ж йому той: Перше треба пустити з димом тук, як се належиться, тоді й бери що тобі

любо, так він відказує йому: Ні, зараз давай, а не даси, возьму силоміць!

17 Оце ж були дуже тяжкі провини перед Господом обох молодиків, бо вони відвертали від приношення жертв Господеві.

18 Самуїл ж доглядав служби перед Господом, хлопчик, підперезаний ільняним опліччем (ефодом).

19 До того ж обмисляла його мати верхньою маленькою одежиною та й приносила що року, приходючи з чоловіком, щоб зложити на жертву.

20 І благословляв тоді Ілїй Елкану й жінку його щоразу, й промовляв: Нехай дасть тобі Господь потомків від цієї жінки намість відданого, що віддав еси його Господеві! Тоді вертались вони у свою домівку.

21 І погодив Господь Анні так, що вона вродила ще три сини й дві дочки. Молодик же Самуїл ріс при Господі.

22 Був Ілїй дуже вже старий чоловік. Однакже, як бувало почує, що коять сини його всьому Ізраїлеві, та що вони пригортаються до женщин, що служили при громадському наметі,

23 Так і каже було їм: Про що ви коїте таке, як я чую від усього люду Ізраїльського?

24 Ні, діти мої, ледача йде про вас поголоска, яку я зачуваю; ви приводите до переступу народ Господень!

25 Як чоловік провиниться проти чоловіка, то помоляться про його Господеві, як же чоловік (св'ященник) провинить Господеві, то хто помолиться ме за ним? Но вони не слухали батькового слова, бо Господь призначив уже їм смерть.

26 Молодий же Самуїл підростав що раз більше і здобував усе більш ласку в Господа, як і в людей.

27 І прийшов Божий чоловік до Ілїї та й рече йому:

Тако глаголе Господь: Чи я ж не об'явився домові батька твого, як вони були ще в дому Фараоновому в Єгипті,

28 Та чи не вибрав його собі із усіх поколінь Ізрайлевих у сьвященники, щоб приступав до жертівника мого, щоб запалював кадило і носив ефод передо мною? Чи не уділав я домові отця твого з усіх жертв синів Ізрайлевих?

29 Про що ж се ви берете під ноги мої жертви й хлібні приноси, що я заповідав для храмини моєї, і чому ти поважаєш синів твоїх над мене, що ви годуєтесь найпереднішими частинами з усіх жертв народу мого Ізраїля?

30 За се ж ось як говорить Господь, Бог Ізраїлів: Я сказав був: дім твій і дім отця твого буде служити перед лицем моїм по віки; та тепер говорить Господь: не так воно буде; бо я прославлю тих, що мене будуть прославляти, а хто мене зневажає, того соромити му.

31 Настане час, що відсічу руку твою і руку дому вітця твого, так що в твоїй родині не буде старця.

32 Тоді будеш позирати на противника твого у всьому щастю Ізрайлевому, та в твоїй родині не буде нікого старезного по всі дні.

33 Та не відкину я всякого з тебе від жертівника мого, щоб колоти очі твої, і мучити душу твою; усе ж потомство твоє в середніх літах буде гинути.

34 Ознакою ж тобі, що станеться з обома синами твоїми, Офнієм і Пинеесом, буде: що вони обидва помруть одного дня.

35 Я ж собі поставлю надійного сьвященника, що чинити ме волю мою по душі мені; і збудую йому незрушиму господу, і буде він по всі дні ходити перед помазанником моїм.

<sup>36</sup> І буде колись так, що, хто б ні зоставсь із потомків твоїх, приходити і припадати ме перед ним, випрошуючи гроша срібного і скибочку хліба, та казати ме: Прийми мене на яку послугу в твоєму левітському урядованню, щоб мати чим прохарчуватись.

### 3

<sup>1</sup> Молодик же Самуїл доглядав служби перед Господом під назиром Ілія. Слово Господнє бувало того часу рідко, мало хто мав і видіння Господні.

<sup>2</sup> Оце ж того часу, як уклавсь Ілій спати на звиклому своєму місці, і почали йому заплющуватись очі, так що вже не бачив нічого;

<sup>3</sup> Також і світильника Божого ще не згашено, лежав і Самуїл у храмі Господньому там, де стояв ковчег Божий:

<sup>4</sup> Аж ось озвався Господь: Самуїле! Самуїле! Сей відказав: Ось я!

<sup>5</sup> Та й побіг до Ілія й каже: Ось я! Ти мене кликав. А той каже: Не кликав я. Лягай знов спати. Він пійшов і ліг спати.

<sup>6</sup> Господь же озвався ізнов: Самуїле! Самуїле! Схопився Самуїл, пійшов до Ілія й каже: Ось я! Ти мене кликав. Той же відказує: Не кликав, синку. Лягай знов спати.

<sup>7</sup> Самуїл же та не взнав ще (голосу) Господа, і не було ще йому об'яву.

<sup>8</sup> І промовив знов Господь до Самуїла в третє. Він схопився і прийшов до Ілія та й каже: Ось я! Ти ж бо кликав мене. Тоді постеріг Ілій, що се був Господь, що кликав хлопця.

<sup>9</sup> І каже Ілій Самуїлові: Йди, лягай спати, а коли б він тебе кликнув, ти відкажи: Глаголи, Господи, раб твій слухає. І Самуїл пійшов та й ліг на своєму місці.

10 І прийшов Господь, став і промовив, як і за першими разами: Самуїле! Самуїле! Самуїл сказав: Глаголи, твій раб чує.

11 І рече Господь Самуїлові: Я вдію в Ізраїлі таке діло, що хто почує, в того обіуш звиніти ме.

12 Того дня справджу на Ілїї все, що я глаголав про його родину; я почну та й докінчу:

13 Я ж обявив йому, що я покараю родину його на віки за ту провину, що він знав, яку сини його чинять погань, та й не зупиняв їх;

14 Оце поклявсь я домові Ілїєвому, що переступів родини Ілїєвої не спокутувати ні заколюваними жертвами, ні приносами хлібними по віки.

15 І лежав Самуїл до ранку, вранці ж піднявся та й відчинив двері в храмі Господньому; але страхався Самуїл обявити Ілїєві се видінне.

16 Ілїй же кликнув Самуїла й каже: Синку Самуїле! Той відказує: Ось я!

17 І питає: Що воно таке, про що говорив до тебе Господь? Не втаюй від мене. Бог зробить те й те тобі, коли що потаїш із того, що він глаголав до тебе.

18 От і поставив перед ним Самуїл усю річ і не вмовчав ні же. Відказав тоді: Він — Господь; що йому до вподоби, те й учинить.

19 Самуїл же виріс, і Господь був із ним, і не дав ні одному слову упасти на землю.

20 І взяв увесь Ізраїль від Дану та й до Берсабії, що Самуїла явлено пророком в Ізраїлі.

21 І являвся дальш Господь у Силомі, як обявився Самуїлові словом своїм Господнім.

## 4

1 І пійшов поклик Самуїлів по всьому Ізрайлеві, і виступили Ізраїлитяне на війну проти Филістіїв та

й отаборились при Авен-Езері, тим часом як Филістії отаборились під Афеком.

<sup>2</sup> І вдарили Филістії на Ізраїля, і поконали Филістії Ізраїлитян, і побито їх на боєвому майдані в чистому полі до сорока тисячей.

<sup>3</sup> Як вернувся ж люд у табір, говорили громадські мужі Ізраїлеві: За що побив нас сьогодні Господь перед Филістіями? Ось візьмімо з Силому до себе скриню закону Господнього, щоб ійшла посеред нас і спасла нас із рук ворогів наших.

<sup>4</sup> І послав народ у Силом, і взяли звідти ковчег закону Господа Саваота, що царює над херувимами, а обидва сини Ілїєві, Офній та Пинеес провозжали скриню завіту Господнього.

<sup>5</sup> Як прибула ж скриня закону Господнього в табір, то весь Ізраїль підняв такий сильний крик, що аж земля застогнала.

<sup>6</sup> Почувши ж Филістії голосний гук, питали: Чого се такі грімкі оклики в таборі Еврейському? І як дознались, що ковчег Господень прибув у табір,

<sup>7</sup> Так полякались Филістії, бо говорили: се той Бог прибув до них у табір; і казали: Горе нам тепер, бо такого не бувало ні вчора ні три дні тому!

<sup>8</sup> Горе нам! хто врятує нас із потали сього страшного Божества? Се те саме божество, що побило Египтїїв всякими карами в пустині!

<sup>9</sup> Кріпітесь і покажіть себе мужами, Филістії, щоб не зробились крепаками в Евреїв, як були вони крепаками вашими. Ставайте мужно з ними до бою!

<sup>10</sup> І вдарили Филістії, Ізраїлитяне ж підлягли, та й побігли кожен у свій намет, а був побій вельми тяжкий, і полягло Ізраїля трийцять тисячей чоловіка піхоти.

<sup>11</sup> Та й скриню Господню взято і обох синів Ілїєвих

убито.

12 Утікаючи же один Беняминій з місця бою, прибіг того ще самого дня в Силом з розідраною одежою і з порохом на голові.

13 Як він прибув, сів Ілїй на своїму стілці коло дверей і позирав на шлях, бо серце його боялось за ковчег Божий. Як же прийшов чоловік той і сповістив місто, так заплакав увесь город.

14 Почувши Ілїй крик, питає: Що се за крик? Тоді підійшов той чоловік та й приніс Ілїєві звістку.

15 Ілїєві ж було вісімдесят і дев'ять літ віку, і очі в його потемніли, так що він уже не добачав.

16 Як же сказав той чоловік Елїєві: Я той, що прибув з табору, і сьогодні втік з боєвого поля, він запитав: Що ж там сталося, синку?

17 Посел дав йому таку відповідь: Кинувсь навтеки Ізраїль перед Філістїями, до того полягло вельми багацько люду; твої обидва сини, Офній і Пинеес мертві та й скриню Божу взято!

18 Як же сказав про ковчег Божий, упав той із стільця коло дверей горілиць, зломив шию й умер: був бо й старий і важкий собі чоловік. Сорок год суддював над Ізраїлем.

19 Невістка ж його, жінка Пинеєсова, та була вагітна, і як почула звістку про втрату ковчега Господнього і що її свекор і її муж мертві, так упала та й породила; бо вхопили її болі.

20 Як же приходилось їй умерти, казали їй жінки, що стояли навкруги: Не сумуй, ти вродила сина. Однакже вона не відказала нічого і не вважала вже на те.

21 Тільки назвала хлопця Іхабод (безславний), бо казала: Зникла слава Ізраїлева через те що втерляли Божу скриню, а вона свекра й мужа.

22 І промовила вона: Зникла слава Ізраїлева, бо

взято ковчега Божого!

## 5

<sup>1</sup> Филистії ж узяли скриню Божу до себе та й перенесли її з Абен-Езера в Азот.

<sup>2</sup> Тоді взяли Филистії скриню Божу, та й унесли її в храм Дагонів, та й поставили її коло Дагона.

<sup>3</sup> Як же назавтра рано вранці прийшли Азотії в Дагонів храм, так побачили, що Дагон упав перед ковчегом Господнім та й лежить на своєму лиці. І взяли вони Дагона та й поставили знов на його місце.

<sup>4</sup> Назавтра ж рано вранці застали, що Дагон упав перед ковчегом Господнім на своє лице, та ще й голова Дагонова й обі руки його лежать відбиті на порозі; осталося тільки туловище Дагонове.

<sup>5</sup> Тим жерці Дагонові і всі що ввійходять у храм Дагонів, і по сей день не ступають на поріг Дагонів ув Азоті.

<sup>6</sup> І налягла рука Господня тяжко на Азотян; він заразив їх і вдарив їх болючими наростями в Азоті і в цілому займищі його.

<sup>7</sup> Як постерегли се Азотяне, сказали вони: Нехай не зістається в нас скриня Бога Ізрайлевого бо рука его налягла тяжко на нас і на нашого бога Дагона.

<sup>8</sup> І послали й позбирали всіх князів Филистійських і казали: Що нам чинити з Ізрайлевим Богом? Ті відказали: Нехай перенесуть ковчега Бога Ізрайлевого в Гет. І перенесли туди ковчега Бога Ізрайлевого.

<sup>9</sup> Тільки ж, як перенесено його, рука Господня налягла на город страшно й ударила осадників міських, малого й великого, і понаростали на них гузи.

<sup>10</sup> І відслали вони ковчега Божого в Аккарон. Як же прийшла скриня Божа в Аккарон, заголосили

Аккароняне: Перенесли вони до нас ковчега Бога Ізрайлевого, щоб оддать на смерть нас і народ наш!

<sup>11</sup> Тоді послали й позбирали всіх князів Філістійських та й вимагали: Відошліте ковчег Бога Ізрайлевого, щоб вернувсь на своє місце і не губив нас і народ наш. Бо обняла весь город смертня тривога, так важко налягла на них рука Господня.

<sup>12</sup> Которі не вмірали, ті мучились від болючих наростів, так що голосінне в городі здіймалось під саме небо.

## 6

<sup>1</sup> І перебула так скриня Господня у Філістійському займищі сім місяців (і наповнилась земля їх мишами).

<sup>2</sup> Тоді поскликали Філістії жерців та ворожбитів та й промовили: Що нам чинити з ковчегом Господнім? Навчіте нас, яким робом вернути нам його на його місце.

<sup>3</sup> І відказали ті: Коли хочете відослати скриню Ізрайлевого Бога, так нехай не вертається впорожні, а дайте їй те, що повинні у жертву за гріх; тоді одужаєте й знати мете, чому рука його не відступає од вас.

<sup>4</sup> А ті сказали: Що ж то за спокутню жертву маємо принести йому? Вони відказують: Поглядом на лічбу князів Філістійських — п'ять золотих гуль і п'ять золотих мишей, бо кара одна мучить вас, як і ваших князів.

<sup>5</sup> Оце ж зробіть подобини ваших гуль і подобини ваших мишей, що пустошать землю, та й ушануйте Бога Ізрайлевого; може він тоді не вагоніте ме рукою своєю на вас і над вашими богами і над вашою землею.

6 Про що вам показувати себе запеклими, як показали себе запеклими Египтії та Фараон? Адже ж, як він покарав їх, то вони таки відпустили їх?

7 Оце ж возьміть та й зробіть новий віз, і возьміть дві дійні корови, що не ходили ще в ярмі, позапрягайте корови до воза, а телята їх верніте від них додому;

8 Тоді возьміте скриню Господню та й поставте на віз; золоті ж ті річи, що зробите яко покутну жертву, положіть в прискринок з боку її, та й нехай собі йде;

9 А вважайте: коли вона простувати ме 'д своїй граници на Бетсаміс, так се певно він зробив нам сю велику халепу; коли ж ні, так знати мемо, що не його рука побила нас, а сталось воно случаєм.

10 Так і зробили люде; узяли дві дійні корови та й запрягли в воза, телята ж їх задержали дома.

11 І поставили скриню Господню на возі і ящик з золотими мишми й подобинами своїх гуль.

12 Корови ж побігли просто дорогою на Бетсаміс; вони йшли все одним шляхом, ревучи, але не звертали ні праворуч ні ліворуч. Князі ж Филістійські йшли за ними аж до Бетсаміського займища.

13 Бетсаміські ж люде жали саме пшеницю в долині, а споглянувши, побачили ковчега, і зраділи, що його узріли.

14 Віз же дійшов до поля Йозуї, Бетсамія, і там зупинив ся. А був там величезний камінь. І порубали вони воза на дрова, а корови принесли Господеві на всепаленне.

15 Левії ж здоймили скриню Господню і прискринок із золотими річами в йому, та й поставили на великому камені. А Бетсаміські люде приносили всепалення і заколювали в той день Господеві жертви.

16 І бачили се всі пятеро князів Филістійських, та й вернулись того ж дня в Аккарон.

17 Ось які були болячкові гулі з золота, що вистачили Филістії Господеві на спокутню жертву: за Азот одна, за Газу одна, за Аскалон одна, за Гет одна, за Аккарон одна:

18 До того й золоті миши по лічбі всіх міст Филістійських, що під пятьма князями, від міст утверджених аж до відкритих сіл, та до величезного каменя, що на йому поставили скриню Господню, та що і по сей день на полі Йозуї, Бетсамія.

19 Ехоніенкам же склалась біда між людьми Бетсаміськими, що вони розглядували ковчега Господнього. Убив бо він з них пятьдесять тисяч і сімдесять чоловіка. І заплакав народ, що Господь учинив між людом таку погубу.

20 І промовляли Бетсамії: Хто встоїть поблизу Господа, сього сьвятого Бога? До кого він тепер піjde від нас?

21 І послали до осадників Киріятриму і звеліли сказати: Филістії вернули назад скриню Господню. Прибувайте та возьміте її до себе.

## 7

1 І прийшли осадники з Киріятриму та й узяли скриню Господню, і принесли її в Абинадабову господу, на узгірре, та й посьвятили сина його Елеазара на те, щоб він доглядав скрині Господньої.

2 З того часу, як пробував ковчег у Киріят-Яримі уплило часу немало, двацять год. І обернувсь увесь дом Ізраїлів до Господа.

3 Самуїл же промовляв до всього дому Ізраїлевого так: Коли хочете знов обернутись із усього серця до Господа, так повикидайте з серед себе чужоземні боги та ті Астарті, та прихилітесь серцем вашим до

Господа, щоб вам його одного шанувати; от він і визволить вас із потали Филістійської.

<sup>4</sup> І покинули сини Ізрайлеві Баала з Астаротами, й стали служити одному Господу.

<sup>5</sup> Повелів тоді Самуїл: Поскликайте всього Ізраїля в Массифу: помолюсь я за вас Господеві.

<sup>6</sup> І зійшлись вони в Массифу, і черпали воду й виливали її перед Господом та постили того дня і признавались там: Провинили ми Господеві. І судив Самуїл суд синам Ізрайлевим у Массифі.

<sup>7</sup> Як же довідались Филістії, що Ізраїлитяне скупились докупити в Массифі, то двинулись туди князі Филістійські проти Ізраїля.

<sup>8</sup> І прохали Самуїла Ізраїлитяне: Не переставай благодати за нас Господа, Бога нашого, щоб визволив нас із потали Филістійської!

<sup>9</sup> І взяв Самуїл ссуче ягнятко, та й приніс його Господеві на всепалення, і взивав Самуїл до Господа про Ізраїля, й вислухав його Господь.

<sup>10</sup> Саме ж тоді, як Самуїл приносив усепалення, наблизились Филістії воювати Ізраїля. Господь же загремів того дня страшним громом над Филістіями і навів на них страх, і підлягли вони Ізраїлеві.

<sup>11</sup> І вирушили Ізраїлитяне з Массифу, і вганяли за Филістіями і побивали їх мало не до Бетхору.

<sup>12</sup> Самуїл же взяв величезного каменя та й поставив його між Массифою і Сеном, і назвав його Авен-Езер\*, та й промовив: Ось поки Господь дав нам підмогу!

<sup>13</sup> Так упокорені стали Филістії, і не вламувались вони вже в займища Ізрайлеві; і тяготіла рука Господня на Филістіях поки було віку Самуїлового.

---

\* **7:12** Камінь підмоги.

14 Ті ж городи, що поодіймали Филістії в Ізраїля, вернулись до Ізраїля, від Аккаруну та й до Гету; бо й те займище, що тягло до їх, вирвав Ізраїль із рук у Филістіїв. І настав мир між Ізраїлем і Аморіяни.

15 Самуїл же суддював ув Ізраїлі поки й віку його було,

16 І ходив він що року навкруги, одвідуючи Бетель і Галгал і Массифу, і судив Ізраїлеві суд на всіх сих місцях.

17 Тоді вертався у Раму, бо там жив, і там судив він Ізраїля, і спорудив там Господеві жертівника.

## 8

1 Як зробився Самуїл старим, понастановляв сини свої суддяма над Ізраїлем.

2 Перворідень його звався Йоил, другий же син Абія. Сі суддювали в Берсабії.

3 Та сини його не ходили путями його: шукали вони користі своєї, давали підкуплювати себе й судили криво.

4 І посходились до купи всі громадські мужі в Ізраїлі, і прийшли до Самуїла в Раму,

5 Та й промовили до його: Ти вже старенький, сини же не ходять путями твоїми, то ж постав царя над нами, щоб нами правив, як се діється в інших народів.

6 Самуїл же не вполюбав сього, як вони промовляли: Дай нам царя, щоб нам правив. І молився Самуїл Господеві;

7 Господь же повелів Самуїлові: Слухай вимагання людського в усьому, чого бажають; бо не тебе вони відопхнули, ні! мене вікинули, щоб я не царював над ними;

8 Так само, як поводитись вони з того часу, як вивів я їх із Єгипту, та й досі, покидали мене, і

служили богам іншим, так поведатся вони й проти тебе.

<sup>9</sup> Оце ж слухай їх голосу; та тільки остережи їх і поясни їм права того царя, що буде над ними царювати.

<sup>10</sup> І переказав Самуїл все, що глаголав Господь, людові, що допевнявсь од його царя,

<sup>11</sup> Та й говорив: Ось які будуть права в того царя, що царювати ме над вами: сини ваші забирати ме він і приставляти до возів та до коней своїх, і будуть вони бігати поперед колесницями його;

<sup>12</sup> І щоб отаманували над півсотнями та тисячами, й орали поля його, та жали хліб його, та щоб вирабляли йому воєнну зброю і знаряддя до возів його;

<sup>13</sup> Дочки ж ваші забирати ме, щоб йому робили мастило, та варили та пекли;

<sup>14</sup> З вашого поля, виноградника й оливного саду що лучше брати ме та своїм урядникам роздавати ме.

<sup>15</sup> З вашого посіву й винограду вимагати ме десятину та й роздавати ме своїм різанцям та слугам своїм;

<sup>16</sup> Ваші раби й рабині як і лучших молодців ваших, та осли ваші брати ме і на свою роботу буде обертати;

<sup>17</sup> З дрібного скота вашого буде десятину вимагати, а самі ви будете його крепаками.

<sup>18</sup> Як же ви колись нарекати мете на вашого царя, що вибрали собі, тоді Господь не буде слухати вас.

<sup>19</sup> Нарід же не схотів Самуїлової ради послухати, і каже: Ні бо таки, нехай буде царь над нам,

<sup>20</sup> Щоб ми були рівня іншим народам, і нехай царь наш судить нас, і гетьманує над нами, і воює в

наших війнах.

<sup>21</sup> І вислухав Самуїл усе, що люд промовляв, та й поніс перед Господа.

<sup>22</sup> Господь же повелів Самуїлові: Послухай вимагання їх і постав над ними царя. І відказав Самуїл мужам Ізрайлевим: Ідіт по домівках своїх.

## 9

<sup>1</sup> Був один чоловік із роду Беняминового, на ймя Кис, син Авиїла Зероренка, Бехоратенка, Афієнка, сина Еміні, чоловік великої сили.

<sup>2</sup> І був у його син, на ймя Саул, статний і вродливий. Не було між Ізрайлитянами вродливішого над його. Головою висший був він над кожного в народі.

<sup>3</sup> І зайшли були кудись пустопаш ослиці Киса, батька Саулового. І звелів Кис своєму синові Саулові: Возьми одного кметя з собою та йди пошукати ослиць.

<sup>4</sup> І перейшли вони гори Ефраїмові і перейшли займище Салиса, та й не знайшли; і пройшли вони землю Салимовою, та не було й там; тоді пройшли займищем Беняминим, та не знайшли й там.

<sup>5</sup> Як же дійшли до займища Зуф, каже Саул своєму слuzі, що був із ним: Ходімо додому, ато панотець мій, замість ослиць, журити меться про нас.

<sup>6</sup> А той каже йому: Оттут у сьому городі живе Божий чоловік, чоловік славетний; все, що він скаже, так і сповнюєсь. Ходім туди; може він справить нас на дорогу, якою б нам йти.

<sup>7</sup> Відказав же Саул своєму слuzі: Добре, та як прийдемо туди, що принесемо тому чоловікові? бо хліб увесь вийшов у торбах наших, а гостинця в нас немає, щоб тому Божому чоловікові принести. Що в нас є?

<sup>8</sup> І відказав слуга Саулові ще раз та й каже: У мене є четвертина срібного секеля; оддаймо Божому чоловікові, а він вкаже нам дорогу нашу.

<sup>9</sup> Колись казано так в Ізраїлі, як йшли питати в Бога: Ходімо до ворожбита: Бо тих, що тепер звуться пророками, звано в давнину віщунами.

<sup>10</sup> І каже Саул своєму слугі: Твоя правда; ходімо. От і пішли в місто, де був Божий чоловік.

<sup>11</sup> Ійдучи в місто стежкою в гору, зустріли вони дівчат, що йшли по воду, і спитали їх: Чи тут є віщун?

<sup>12</sup> Ті відказали їм та й говорять: А ось він поперед тебе; тільки квапся, бо він саме прийшов у город, тому що люд справляє сьогодні свята жертівне на вижині.

<sup>13</sup> Як прийдете в город, ще як раз застанете його, перш ніж піде на висоту обідати; бо люде не їсти муть покіль він не прийде, тим що він благословляє жертівну трапезу, і тільки тоді їдять зазвані. Оце ж ідіте, бо саме тепер його застанете.

<sup>14</sup> І пішли вони в город. Як же прийшли саме в середину міста, аж іде звідтіля зустріч їм Самуїл, щоб взійти на узгірре.

<sup>15</sup> Господь же днем перед приходом Саула зробив ось який обяв Самуїлові:

<sup>16</sup> Завтра о сій добі надішлю я тобі чоловіка з Беняминової землі, і ти помажеш його в князі над моїм народом Ізраїлем. Визволить він мій народ із потали Филістійської: бо я зглянувсь на тісноту люду мого, і дійшло до мене кликанне його.

<sup>17</sup> Як же побачив Самуїл Саула, дав йому звістку Господь: Се той чоловік, що глаголав я про його. Він панувати ме над моїм людом.

<sup>18</sup> І наближився Саул до Самуїла в воротах та й питає: Скажи мені, де живе віщун?

19 І відказав Самуїл Саулові: Се я віщун; ййди поперед мене на узгірре. Сьгодні ви трапезувати мете зо мною; завтра ж уранці відправлю тебе, і про все, що в тебе на серці, скажу тобі.

20 А про ослиці, що вже третий день як десь ділись, ти не журися, вони бо знайшлись. І кому ж буде все дороге в Ізраїлі? Чи не тобі та домові батька твого?

21 І відказав Саул: Я ж тільки Беняминій, потомок з найменьшого покоління Ізрайлевого, та ще ж і рід мій найменьший з усіх родів покоління Беняминового; про що ж так говориш до мене?

22 Самуїл же взяв Саула й слугу його і завів їх в сьвітлицю та й указав їм передне місце між зазваними; а було їх з трийцятко чоловіка.

23 І звелів Самуїл кухарові: Подай сюди частину, що передав я тобі, тую, що я тобі казав про неї: Приховай її.

24 І приніс кухар лопатку та й положив перед Саулом. І рече Самуїл: Се тобі дано зайве, бери перед себе й їж, бо нарочно се приховано для тебе, як я зазивав людей. От і обідав Саул того дня з Самуїлом.

25 І спустились вони з гори в місто, і розмовляв Самуїл із Саулом в горішній сьвітлиці, і постелено Саулові там на крівлі, і ліг він спати.

26 Як зачервоніла ж зоря вранці, покликнув Самуїл до Саула на горищі: Встань, я проведу тебе. І встав Саул, і вийшли вони оба з дому, він та Самуїл.

27 Наближуючись до границі міської, сказав Самуїл Саулові: Звели служі, щоб випередив нас, сам же зупинись, а я відкрию тобі Боже слово.

## 10

1 І взяв Самуїл олійню посудинку та й полив з неї голову йому, потім поцілував його й промовив: Сим

помазав тебе Господь у князі над народом своїм Ізраїлем. Царювати меш над людом Господнім і визволиш його з потали ворогів його, що окружили його; а ось тобі й ознака, що Господь помазав тебе в царі над своїм наслідде́м:

<sup>2</sup> Як пійдеш від мене, зустрінешся коло гробу Рахилиного на гряниці́ Бенямино́вій, в Зелзасі, з двома чоловіками, що скажуть тобі: Ослиці́, що ти ходив шукати, знайшлись, та панотцеві твого́му байду́же тепер про ослиці́; він журиться про вас і каже: Що сталось із моїм сином?

<sup>3</sup> Як же пійдеш звідти далій і прийдеш до Тавор-дуба, зустрінуть тебе там три чоловіка, що йти муть у Бетель до Бога. Один нести ме троє козенят, один три буханці хліба, а один бурдюк вина.

<sup>4</sup> Вони тебе повитають і дадуть тобі два буханці хліба, і ти приймеш від них.

<sup>5</sup> Потім прийдеш на горбок Божий, де стоїть залага Филістійська, і як увійдеш там у місто, зустрінеш громаду пророків, що сходити муть з вижини, і перед ними арфа, бубен, сопілка і гуслі, а вони пророкують;

<sup>6</sup> І зійде на тебе дух Господень, що й ти, як вони, будеш пророкувати, і відмінишся в иншого чоловіка.

<sup>7</sup> І як здійсняться сі́ ознаки, тоді чини, що може рука твоя; бо з тобою Бог.

<sup>8</sup> І прийдеш перш мене в Галгал, бо й я прийду туди до тебе, щоб там принести всепаленне і мирну жертву. Сім день дожидай, покіль прийду до тебе і з'ясую тобі, що чинити.

<sup>9</sup> Як же Саул обернувся, щоб йти від Самуїла, дав йому Бог инше серце, і всі ознаки сповнились того ж дня.

<sup>10</sup> Як прийшли вони туди на узгірре, зустріла його

громада пророків, і найшов на його дух Божий, і він пророкував між ними.

11 Як убачав же його, хто знав його перше, як він однаково з іншими пророками пророкує, питали одно одного: Що се зробилось із Кисовим сином? Чи то ж і Саул у пророках?

12 І відказував один другому: А тим хто батько? З сього повстала приповідка: Чи то ж і Саул у пророках?

13 Як же перестав пророкувати, прийшов він на узгірре.

14 І спопитав дятько Саулів у його і в слуги його: Куди ви ходили? Каже: Шукати ослиць, а як ніде не знайшли, кинулись до Самуїла.

15 І каже Саулів дядько: Розкажи мені, що вам казав Самуїл.

16 Відказав Саул дядькові: Сказав нам, що ослиці знайшлись. А про те, що Самуїл сказав про царство, не признавсь йому.

17 І поскликав Самуїл нарід до Господа в Массифу,

18 І промовив синам Ізрайлевим: Тако глаголе Господь, Бог Ізраїлів: Я вивів Ізраїля з Египту, і визволив вас із потали в Египтіїв і в усіх царств, що вас тіснили.

19 Ви ж тепер покинули вашого Бога, що був помочником вашим у всіх ваших нуждах і тіснотах, та й сказали: Царя постав над нами! Оце ж ставайте перед Господом по поколіннях і по родинах ваших.

20 І звелів Самуїл приступати всім поколінням Ізрайлевим, і впав жереб на покоління Беняминове.

21 Тоді звелів поколінню Беняминовому приступати по родинам, і вказав жереб родину Матріївську. Тоді звелів родині Матріївській приступати чоловік за чоловіком, і вказав жереб Саула Кисенка. Тільки ж його шукали, та й не

знайшли.

<sup>22</sup> І поспитали ще раз Господа: Чи він же прийде? І відказав Господь: Він сховався дома.

<sup>23</sup> І побігли туди й привели його. І як увійшов між люде, перевисував кожного цілою головою.

<sup>24</sup> І промовив Самуїл до всього люду: Ви бачите, кого вибрав Господь; не має він нікого до пари. І кликнув увесь нарід: Нехай жиє царь!

<sup>25</sup> І виложив Самуїл перед народом права царські, списав їх у книзі та й положив перед Господом. І відпустив Самуїл увесь люд, кожного в домівку його.

<sup>26</sup> Пійшов і Саул додому в Гиву і провозжали його хоробрійші, що порушив Господь серця їм;

<sup>27</sup> Деякі негідники мовляли: Чи сьому то спасати нас? і нехтували ним, і не принесли йому ніякого гостинця. Але він наче б не замічав того.

## 11

<sup>1</sup> Як уплило з місяць, наступив Аммоній Наас та й облїг Явис у Галаадї. І послали всі городяне Явиські сказати Наасові: Учини вмову з нами, дак піддамоь тобі.

<sup>2</sup> Аммоній же Наас відказав їм: Я вчиню з вами вмову, але таку, щоб виколов я кожному з вас праве око і тим зробив сьміховище з усього Ізраїля.

<sup>3</sup> І відказали йому громадські мужі Явиські: Дай нам сїм день реченця, а ми пошлемо послы по всьому займищу Ізрайлевому, і коли ніхто не озветься помогти нам, так піддамоь тобі.

<sup>4</sup> Як же прийшли послы в Гиву Саулову і переказали слова отті в слух народа, заплакав увесь люд у голос.

<sup>5</sup> Саул же йшов саме з поля позад волів додому, і питає: Що сталось людові, чого він плаче? І з'ясували йому слова городян Явиських.

<sup>6</sup> Як же почув сі слова, найшов на Саула дух Божий, і запалав він страшним гнівом.

<sup>7</sup> І вхопив Саул оба воли, порозрубав на шматки, та й порозсилав через послы по всьому займищу Ізрайлевому навкруги з покликом: Хто не вирушить із Саулом та з Самуїлом, того волам зробить він те саме. І обняв людей страх Господень, і вирушили вони, як один чоловік.

<sup>8</sup> І як він переглядав їх у Безецї, було синів Ізрайлевих триста тисячей, а трийцять тисячей мужів Юдиних.

<sup>9</sup> І сказав тоді послам, що прийшли: Сповістіте городян Явиса Галаадського: Завтра буде вам підмога, як обогріє сонце. І прийшли послы, і сповістили про се городян Явиських, і вони зраділи.

<sup>10</sup> І сказали городяне Явиські Насові: Завтра ми вийдемо до вас, тоді чинити мете з нами, що вам угодно.

<sup>11</sup> Назавтра ж поділив Саул людей на три часты, і вламались вони в час ранньої сторожі в табір, та побивали Амоніїв, аж день огрівся. Що ж із них зісталось, те розсипалось так, що й двох їх не було вкупі.

<sup>12</sup> І промовив люд до Самуїла: Хто се питає: Чи Саулові ж та царювати над нами? Давай їх суди, ми повбиваємо їх!

<sup>13</sup> Саул же відказав: У сей день не можна нікого вбивати, бо сьогодні Господь подав поміч Ізрайлеві.

<sup>14</sup> І сказав Самуїл народові: Ходімо в Галгал, та поновімо там царство.

<sup>15</sup> І двинув увесь люд у Галгал, і поставив там Саула перед Господом царем. І принесли там мирні жертви перед Господом. І веселились там, Саул і всі Ізрайлитяне велико.

## 12

<sup>1</sup> І промовив Самуїл до всього Ізраїля: Оце уволив я вашу волю в усьому, що ви приносили перед мене, і поставив царя над вами.

<sup>2</sup> От царь від сього часу ходити ме перед вами, я ж уже зробився старим та сивим, а сини мої між вам. Я з молодих літ моїх та й по сей день перед вашими очима чинив діло моє.

<sup>3</sup> Ось я: виступайте проти мене перед Господом і помазанником його, наколи в кого взяв я вола чи осла, або кого тіснив, кого насилував, від кого взяв підкуп і закрив в його справі очі мої; виступайте проти мене; так я все те вам повертаю.

<sup>4</sup> І відказали вони: Ти не з'обиджав нас і не тіснив нас і нічого ні в кого не загарбав.

<sup>5</sup> І сказав їм: Господь свідком на вас і помазанник його свідком в сей день, що ви не знайшли проти мене нічого. І промовили: Свідок!

<sup>6</sup> Рече тоді Самуїл до люду: Свідок Господь, що поставив Мойсея та Арона і вивів батьків ваших із Єгипту.

<sup>7</sup> Тепер же приступіте: буду судитись з вами перед Господом про всі добродійства Господні, що він okazaв вам і батькам вашим.

<sup>8</sup> Як прийшов Яков у Єгипет, а батьки ваші кликнули до Господа, то послав Господь Мойсея та Арона, і вивів ваших батьків із Єгипту, і обмислив вас осадою в цій землі.

<sup>9</sup> Вони ж забули Господа, Бога свого, і він оддав їх на поталу Сисарі, гетьманові Азорському, і на поталу Филістіям та цареві Моабійському, що воювали з ними.

<sup>10</sup> Та коли вони заголосили до Господа і промовляли: провинили ми, покинули Господа та й служили Баалам да Астаротам, тепер же визволь нас із потали в ворогів наших, так служити мем тобі,

11 То Господь послав Еробаала й Барака, Ефтая й Самуїла та й визволив вас із потали в ваших ворогів навкруги, і жили ви в безпеці.

12 Як же побачили, що Наас, царь Аммонійський, двинув проти вас, тоді сказали ви мені: Ні! нехай царь панує над нами, тим часом як царем вашим Господь, Бог ваш.

13 Оце ж вам царь, що його вибрали і домагались; оце ж Господь поставив царя над вами.

14 Коли будете боятись Господа, служити йому, слухати гласа його, і не будете противитись повелінням його, та коли ви самі й царь, що вами править, ходити мете слідом за Господом, Богом вашим, то рука Господня не здійметься на вас;

15 Коли ж ви голосу Господнього не будете слухати і проти повелінь його вpirати метесь, так рука Господня буде проти вас, як бувала проти батьків ваших.

16 А й тепер станьте та подивіться на велике діло, яке вчинить Господь перед очима вашими:

17 Ось тепер пшеничні жнива, та я помолюсь до Господа, і пошле він громи та ливень, і ви визнаєте і побачите, який се великий гріх ви вчинили перед очима Господа, вимагаючи собі царя.

18 І озвався Самуїл до Господа, і послав Бог того дня громи та зливу, і злякався вельми народ перед Господом і перед Самуїлом.

19 І благов тоді люд Самуїла: Помолись за рабів твоїх перед Господом, Богом твоїм, щоб нам не померти, що ми до всіх наших провин додали ще й той гріх, що просили собі царя.

20 І відказав Самуїл народові: Не бійтесь, хоч і вдіяли ви сю кривду; тільки не відступайте від Господа, а служіте Господеві всім серцем вашим,

21 І не ходіте за пустими богами, що з них ні

користі, ні вибави, бо вони нічо.

<sup>22</sup> Господь не відопхне народа свого вже задля великого імени свого, коли вподобав зробити вас народом своїм.

<sup>23</sup> Та й від мене далека думка грішити перед Господом тим, що немолився б за вас, і я вказувати му вам добру й просту путь.

<sup>24</sup> Тільки бійтесь Господа і служіте йому щиро від усього серця, самим бо вам розумно, які великі діла він удіяв на вас.

<sup>25</sup> Коли ж ви зледащієте, так ви вкупі з вашим царем погибнете.

## 13

<sup>1</sup> Рік минув, як почав Саул царювати, і вже другий рік царював він над Ізраїлем, як вибрав собі Саул три тисячі з Ізраїлитян;

<sup>2</sup> Дві тисячі було при Саулові в Михмасі і на Бетель-горах, тисяча ж при Йонатані в Гиві Беняминовій, а останок (військового люду) розпустив він по домівках їх.

<sup>3</sup> І розбив Йонатан сторожу Филістійську, що стояла в Гиві. І перечули про се Филістії. Саул же тим часом протрубив трубою по всій землі навкруги, проголошуючи: Нехай почують Евреї!

<sup>4</sup> Коли весь Ізраїль почув, що Саул розбив сторожу Филістійську, і що через се взлились Филістії на Ізраїля, то зібрався народ коло Саула в Галгалі.

<sup>5</sup> Та й Филістії зібрались на війну з Ізраїлем; трийцять тисяч колесниць і шість тисяч комонника, а пішого люду стільки як песку на морському березі, і двинули та й отаборились під Михмасом, на всхід від Бет-Авена.

<sup>6</sup> Як же побачили Ізраїльські мужі, що попали в тісноту, то і поховались по печерах, скелянних щілинах, по нетрях, в баштах і колодязях;

<sup>7</sup> І втікали Евреї через Йорданські броди в землю Гадову й Галаад; Саул же був іще в Галгалі, а весь люд, що був з ним, находився в страху.

<sup>8</sup> І ждав він сім день, до речинця, що призначив Самуїл, та Самуїл не приходив у Галгал. Як же люде від його розбігались,

<sup>9</sup> Сказав Саул: Принесіть сюди що на жертву всепалення та на жертву мирну. І принесено жертву.

<sup>10</sup> Ледві ж скінчив він жертвоприношення, аж се зявився Самуїл. Саул пійшов йому назустріч, щоб його привітати.

<sup>11</sup> Но Самуїл питає: Що ти зробив? І відказав Саул: Бачу, що люде від мене розбігаються, тебе ж призначеного часу немає, а Филістії зібрались у Михмасі,

<sup>12</sup> От і думаю: Оце ж Филістії двинуть проти мене в Галгал перш ніж я упросив Господа, та й постановив принести жертву.

<sup>13</sup> І рече Самуїл Саулові: Безрозумно вчинив ти, що не сповнив повеління Господа, Бога твого, бо Господь тепер був би до віку утвердив царювання твоє над Ізраїлем;

<sup>14</sup> Тепер же царювання твоє не устоїться. Господь знайде мужа по серці своїму і поставить його князем над людом своїм, бо ти несповнив того, що було приказано тобі Господом.

<sup>15</sup> І встав Самуїл і пійшов з Галгала в Гиву Беняминову, останок же військового люду двинув за Саулом проти ворожого війська. І перегледів Саул військовий люд, що був при йому до шістьох сот чоловіка.

<sup>16</sup> Саул і син його Йонатан пробували в Гиві

Беняминовій з тими людьми, що були при них, тим часом як Филістії отаборились у Михмасі.

17 І вийшли із Филістійського табору три відділи спустошити землю: один чамбул пустився на Офру в землю Саул,

18 Другий чамбул ударивсь на Бет-Орон; третій кинувсь дорогою до границі долини Зебоїм, у степу.

19 Ніодного ж коваля не знайти було у всій землі Ізраїльській, Филістії бо боялись, щоб Евреї не зробили собі меча або списа;

20 І мусів кожен із усього Ізраїля йти до Филістіїв, коли хотів поточити свого леміша в плузі, свого заступа, свою сокиру, і свої рискалі,

21 Як часом зробиться щербина у вістрю леміша, заступа, сокири або рискаля.

22 Тим і не було ні в кого в день бою у всього народу, що мали при собі Саул та Йонатан, ні меча, ні списа; були тільки у Саула та в сина його Йонатана.

23 І двинула передня сторожа Филістійська, щоб перейти у Михмасу.

## 14

1 Сталось ж одного дня, Йонатан, син Саулів, не переказавши своїму батькові, звелів хлопцеві, що носив йому зброю: Ходімо, перейдемо до Филістійської чати, що стоїть по тім боці.

2 Саул же сів саме на Гивійській гриніці під гранатовим деревом, що під Мигроном; людей при йому було до шістьох сотень чоловіка,

3 І Ахія, син Ахитува, брата Йохаведового Пинеесенкового, сина Ілійного, святий Господній в Силомі, що носив тоді ефод. Люде ж не знали нічого, куди Йонатан пійшов.

<sup>4</sup> А були між горами, куди Йонатан пробирався, щоб напасти на Филістійську чату, і по сім і по тім боці гострі скелі: Одну звали Бозез, другу Сене;

<sup>5</sup> Одна скеля стриміла на північньому боці, навпроти Михмаса, друга на полуденньому боці, навпроти Гиви.

<sup>6</sup> От і каже Йонатан хлопцеві, що носив йому зброю: Перейдімо лишень до чати сих необрізаних; може Господь за нас воювати ме, бо Господеві нема перепину, щоб допомогти чи через многих людей, чи через немногих.

<sup>7</sup> І відказав йому зброєноша: Чини, що тобі по серці; я з тобою, і чого ти хочеш, те й я хочу!

<sup>8</sup> І сказав Йонатан: Ну, так перейдімо до тих людей, нехай нас побачять.

<sup>9</sup> Як вони скажуть нам: Стійте, покіль ми не наблизились, то ми зупинімось на своїму місці, і не наближуймось до них,

<sup>10</sup> Коли ж скажуть: Ійдіть сюди до нас, тоді ми пійдемо, бо Господь подав їх нам у руки: се нехай буде нам ознакою.

<sup>11</sup> Як же стали обидва на виду в Филістійської чати, то Филістії подумали: Се Евреї вилазять із нор, куди позалазили були.

<sup>12</sup> От і кликнули чатівники Йонатанові та його зброєноші: Ходіть сюди до нас; ми щось вам скажемо. І каже Йонатан своїму зброєноші: Іди слідом за мною, бо Господь подав їх нам на поталу.

<sup>13</sup> От і лізе рачки Йонатан на руках і на ногах, а зброєноша його слідом за ним. І падали вони перед Йонатаном, а зброєноша його добивав їх позад його.

<sup>14</sup> І впало в тім первім побою, що завдав Йонатан та зброєноша його, до двацятьох чоловіка на

просторі половини дня ораня одною парою волів.

15 І обняв тоді страх табір і увесь військовий люд; так само полякались чати і хижацькі купи. До сього ж іще затрусилась земля, і настав великий страх від Господа.

16 І дивиться Саулова сторожа в Гиві Беняминовій, аж се товпа розбігається сюди й туди.

17 І повелів Саул людям, що круг його були: зробіте перегляд і подивітесь, хто з нас відлучивсь. Як же зробили перегляд, аж нема Йонатана й його зброєноші.

18 І сказав тоді Саул Ахії: Пристав сюди скриню Господню, бо скриня Божа була тоді з синами Ізрайлевими.

19 Тим часом же, як Саул розмовляв із сьвященником, тривога та крик, робились все більші та більші в таборі Филістійському, і Саул сказав сьвященникові: Зложи руки твої.

20 І зібравсь тоді Саул з усім військом, що було при йому, і як прийшли на боєвище, аж кожен підіймає меча проти товариша свого; замішане було дуже велике.

21 Та ще й Евреї, що давно вже пристали були до Филістіїв і ходили з ними всюди в таборі, пристали тепер до Ізраїлитян, що держались Саула та Йонатана.

22 І всі Ізраїлитяне, що поховались були в Ефраїм-горах, почувши, що Филістії повтекали, сполучились із своїми до бою.

23 Так дарував Господь Ізраїлеві того дня побіду, а побоїще простягалось аж за Бет-Авену. (Всіх людей було з Саулом до десяти тисяч і битва розтягалась по цілому місті на горі Ефраїмовій.)

24 Ізраїлитяне були того дня вельми втомлені, та

Саул учинив учинок необачний бо закликав люд таким закляттям: Проклят, хто їсти ме що до вечора, аж покіль помщусь над моїми ворогами! Тим і не їв харчі ніхто з народу.

25 І пійшов весь люд у ліс, і був там на поляні мед.

26 Як наближився люд, каже: ось тече мед; та ніхто не простяг руки до рота, бо люде страхались проклонувати.

27 Йонатана ж не було при тому, як батько його закликав людей. От він достав меду кінцем палиці, що держав у руці, та й скоштував меду. Тоді знов заясніли очі в його.

28 Один же військовий озвався до його та й каже: Твій панотець закликав люд такою клятьбою: Проклят, хто що їсти ме сьогодні; люд же був утомлений.

29 І відказав Йонатан: Панотець мій стрівожив землю; от дивіться, як мої очі засвітились, коли скоштував я трошки сього меду;

30 А й надто коли б люде попоїли добре сьогодні ворожого лупу, що здобули, то чи ж не більший ще був би побій між Филістіями?

31 Тож побивали вони Филістіїв того дня від Михмасу до Аялону, і військовий люд потомивсь вельми.

32 І кинулись люде на луп, брали вівці, корови, телята, і заколювали на землі, та й їли люде з кровю.

33 Як же сповіщено Саулові: Провинили люде Господеві, що їли з кровю, промовив він: Се ледарство; прикотіть мені великого каменя.

34 І повелів Саул: Розійдіться проміж людьми і промовте до них, нехай кожен приводить свою корову і вівцю та й заколює оттут, а тоді нехай їсть, щоб не грішити перед Господом, ївши з кровю. І приводив кожен з людей вола чи що мав при руці, та й заколювали там.

35 І спорудив Саул жертівника Господеві. Се первий жертівник, що поставив Саул Господеві.

36 І наважився Саул: Уганяти мемо й у ночі за Филістіями, і будемо їх непокоїти аж покіль розвидниться; не лишимо й ноги. І промовили: Чини все, як тобі здається гаразд. Та сьвященник промовив: Ходімо перш перед Господа.

37 І спопитав Саул у Господа: Чи вганяти мені за Филістіями? Чи подаси їх Ізраїлеві на поталу? Та не було йому того дня ніякого відказу.

38 І повелів Саул: Приступіть усі начальники між людьми та розпитайтесь, від кого провина сьогодні сталась?

39 Бо так вірно, як те, що живе Господь подарувавший Ізраїлеві сьогодні побіду, коли вона й на сині мойму Йонатані покажесь, смерть і йому! Та ніхто з усіх людей не відказував йому.

40 І повелів усьому Ізраїлеві: Станте по однім боці, а я з сином Йонатаном станемо по другім боці. А люд відказав Саулові: Чини, що тобі здається гаразд.

41 Озвавсь тоді Саул: Господи, Боже Ізраїлів, чом не відказав еси слuzі твоему сьогодні? Коли ся провина вагонить на мені або на мойму синові Йонатані, Господи, Боже Ізраїлів, дай нам знак. Коли ж вона на народі твоему, дай йому осьвященне. І виявлено Йонатана та Саула, люд же вийшов оправданим.

42 І повелів Саул. Жеребуйте між мною й моім сином Йонатаном. І впав жереб на Йонатана.

43 Питає ж тоді Саул у Йонатана: Признайсь мені, що ти вчинив? І признавсь йому Йонатан та й каже: Кінцем палиці, що держав у руці, скоштував я трохи меду — за се мені смерть!

44 І відказав Саул: Нехай Бог вчинить зо мною се і те, та ще і причинить; мусиш сьогодні умерти, Йонатане!

45 Та люд озвався до Саула: Чи ж то Йонатана стратити, що сю велику побіду вчинив в Ізраїлі? Ні, сьому не бути! Як живе Господь, і волосинка не впаде на землю з голови його, бо за Божою підмогою він учинив її. І визволив люд Йонатана від смерті.

46 І вернувся Саул від погоні за Филістіями, Филістії ж пійшли собі додому.

47 Утвердивши своє царюванне над Ізраїлем, воював Саул навкруги проти ворогів своїх: проти Моаба, проти Аммоніїв, проти Едому, проти царя Соби та проти Филістіїв, і куди ні обертавсь, усюди подужував.

48 І зібравши військо, побив Амаліка і визволив Ізраїля з потали в грабителів його.

49 Сини в Саула були: Йонатан, Ессуй, та Мелхисуя, а двох дочок його звали: старшу Мерова, меншу Мелхола.

50 А жону Саулову звали Ахиноама Ахимаазова; а гетьмана війська його звали Абенир, син Нира, Саулового дядька.

51 Як Саулів отець Кис, так і батько Абенирів, Нир, були сини Авіїлові.

52 І була упорна війна з Филістіями покіль було віку Саулового; і де побачить було Саул хороброго і сильного чоловіка, того й приймав до себе.

## 15

1 І сказав Самуїл Саулові: Господь поручив мені помазати тебе царем над його народом Ізраїлем; так вислухай тепер повелінне Господнє.

<sup>2</sup> Так глаголе Господь Сил небесних: Надумавсь я помститись за те, що коїв Амалик, ставши на дорозі Ізрайлеві, як він йшов із Єгипту.

<sup>3</sup> Оце ж іди та й побий Амалика і розпростори проклін на все що в його, і не ощаджуй його, а вигублюй чоловіків і жінок, хлопят і немовлят, корову й вівцю, верблюда й осла.

<sup>4</sup> І покликав Саул свій люд, і перелічив його в Телаїмі двісті тисяч піших і сто тисяч з покоління Юдиного.

<sup>5</sup> І двинув Саул під головний город Амалика, і заляг залягом у долині при потоці.

<sup>6</sup> Киніям же сказав Саул: Йдіть, відділітьс я вийдіть зпоміж Амалика, щоб я вас не погубив із ними, бо ви показали себе прихильними до Ізраїлитян, як йшли вони з Єгипту.

<sup>7</sup> І побив Саул Амалика від Хавили та й до Сира, що навпроти Єгипту;

<sup>8</sup> І Агага, царя Амаликового, зайняв живцем у полонь, усіх же військових людей постинав у кривавому бою.

<sup>9</sup> Однакже помилував Саул і його люде Агага і найкращі його вівці й корови та ягнята, та й инше все дорожче, і не хотіли того вигубити; тільки що було маловажне й пусте, те вони винищили.

<sup>10</sup> І прийшло Господнє слово до Самуїла, таке:

<sup>11</sup> Жаль мені, що зробив Саула царем, бо він одвернувся від мене і моїх повелінь не сповнив. Гірко се було Самуїлові і благав він цілу ніч Господа.

<sup>12</sup> Назавтра ж рано вранці пійшов Самуїл зустріч Саулові. І сповіщено Самуїла, що Саул ходив у Карміль і там построїв собі ворота побідні, а звідти вернувся і двинув далій в Галгал.

<sup>13</sup> Як же зустрівся Самуїл із Саулом, каже йому Саул: Благослови тебе Господь! Спевнив я повелінне

Господне.

14 І сказав Самуїл: А що се за бляєнне овець в ушу мойму та рик коров, що я чую?

15 І відказав Саул: Женуть їх від Амалекіїв додому, бо люд ощадив лучші вівці й корови, щоб їх в жертву принести Господеві, Богу твоему; на все ж инше розпростерли ми проклін.

16 І рече Самуїл Саулові: Підожди, дай мені обявити тобі, про що Господь розмовляв сю ніч зо мною. І відказав Саул: Кажи.

17 Чи не правда ж, що хоч ти й сам собі здався малим, однакже тепер ти голова в поколіннях Ізрайлевих? Бо Господь помазав тебе царем нам Ізраїлем.

18 І послав тебе Господь і повелів тобі: Йди й розпротри проклін на ледачого Амаліка, і бий на них, аж покіль їх вигубиш.

19 Чом же ти не послухав повеління Господнього, а кинувся на луп і вчинив те, що не до вподоби Господеві?

20 І відказав Саул Самуїлові: Я послухав повеління Господнього: у поход, що в його вислав мене Господь, я пійшов, і Амалікийського царя Агага привів, і Амаліка вигубив,

21 Тільки люд взяв вівці й корови із нашого лупу, що найкрасше з проклятого, щоб у Галгалі принести в жертву Господеві, твоему Богові.

22 І промовив Самуїл: Чи Господеві такі радощі з усепалень і з колених жертв, як із покори Господньому повелінню? Ні, покора лучша за жертви, й послух дорожчий від баранячого товщу;

23 Бо непослух, се такий гріх, як і чарівництво, а своя воля, се таке як ідолопоклонність; за те, що ти відкинув слово Господне, відкинув і він тебе, щоб не

був ти царем.

24 І каже Саул Самуїлові: Провинив я, переступивши Господнє повелінне і твій розпорядок; тільки ж я бояв ся люду, тим і вволив його волю.

25 Тепер же здійми з мене гріх мій і вернись із мною: я поклонюсь Господеві.

26 І відказав Самуїл Саулові: Не вернись із тобою, бо зневажив еси полінне Господнє, тим і Господь відкинув тебе, щоб не був ти царем над Ізраїлем.

27 Як же обернувся Самуїл йти, той ухопив полу одежі його, та й одідрав її.

28 І рече йому Самуїл: нині відірвав від тебе Господь царюванне над Ізраїлем і віддав його ближньому твому, лучшому за тебе;

29 І не скаже неправди, і не буде каятись Побідник в Ізраїлі, бо він не чоловік, щоб каятись.

30 І сказав Саул: Провинив я, однакже хоч покажи мені шану в очах громадських мужів мого люду і перед Ізраїлем тим, що вернешся зо мною, щоб я поклонився перед Господом, Богом твоїм.

31 І вернувся Самуїл і йшов за Саулом, і впав Саул ниць перед Господом.

32 Тоді Самуїл повелів: Приведіте перед мене Амаликийського царя Агага. Дрожучи підійшов Агаг до його й промовив: Чей минула гіркість смерті?

33 Самуїл же рече: Як твій меч одіймав дітей у жінок, так нехай і в твоєї матері між другими жінками відойметься син. І розтяв Самуїл Агага на шматки перед Господом у Галгалі.

34 Тоді подався Самуїл у Раму, а Саул вернувся додому в Гиву Саулову.

35 І не видався вже Самуїл з Саулом аж по день своєї смерті, та все ж оплакував Самуїл Саула, тому що Господь каявся, що зробив його царем над

Ізраїлем.

## 16

<sup>1</sup> І рече Господь Самуїлові: Чи довго ще журити мешся по Саулові, коли я вже його відкинув, щоб йому не бути царем над Ізраїлем? Налий у свого рога олії та йди в дорогу; я пошлю тебе до Бетлеємця Ессея, я бо вигледїв собі царя між його синами.

<sup>2</sup> І відказав Самуїл: Як мені йти туди? Як прочує Саул про те, так убе мене. Господь же сказав: Возьми телицю з собою та й скажеш: Господеві жертву йду принести.

<sup>3</sup> Та й заклич Ессея до жертівної трапези. Я сам тобі скажу, що маєш чинити, і ти мені того помажеш, кого я тобі вкажу.

<sup>4</sup> І вчинив Самуїл, що повелїв Господь. А як прийшов він у Бетлеєм, вийшли назустріч йому мужі громадські стрівожені та й питають: Чи твої одвідини віщують нам добро?

<sup>5</sup> Відказує: добро; жертвувати Господеві прийшов. Осьвятїтесь та й прибувайте, щоб бути при приношенню жертви. Тодї осьвятив він Ессея й сини його та й закликав до жертівної трапези.

<sup>6</sup> Як же вони прийшли і він побачив Еліява, так і думає: Оце ж певно стоїть перед Господом помазанник його!

<sup>7</sup> Та Господь сказав Самуїлові: Не вважай на вроду й на високий зріст його, бо я відхилив його; Господь бо дивиться не так як чоловік; чоловік бо дивиться на лице, Господь же дивиться на серце.

<sup>8</sup> І покликав тоді Ессей Аминадаба та й підвів його перед Самуїла, та він сказав: І сього не вибрав Господь.

9 І привів Ессей перед його Самму, та він сказав: І сього не вибрав Господь.

10 Так приводив Ессей перед Самуїла сімох синів своїх, та Самуїл об'явив Ессейові: І сих не вибрав Господь.

11 І питає Самуїл ув Ессея: Чи се вже всі твої молодики? Відказує ж Ессей: Е тільки найменший, та він пасе вівці. І звелів Самуїл Ессейові: Пошли кликнути його, бо ми не сядемо їсти, поки не прийде.

12 І послав, і приведено його. А був він краснощокый, гарноокый, уродливий станом. І повелів Господь: Устань, помаж його, бо се той.

13 І взяв Самуїл олійнього рога, та й помазав його посеред братів його. І зійшов на Давида Господень дух з того дня та й далій. Самуїл же рушив та й відойшов у Раму.

14 Від Саула ж відступив дух Божий, а мучив його насланий від Господа злий дух.

15 І говорили приборічники Саулові йому: Отсе злий дух від Бога мучить тебе,

16 То ж повели тільки, пане наш, рабам твоїм перед тобою, пошукати чоловіка, щоб гарно грав на гуслах, і як найде на тебе злий дух од Бога, то він, граючи рукою своєю, буде успокоювати тебе.

17 І відказав Саул приборічникам своїм: Пошукайте мені чоловіка, щоб гарно вигравав, та й приведіте його мені.

18 Озветься тоді один зміж слуг та й каже: Бачив я сина в Бетлеємця Ессея, що принадно грає, хоробрий чоловік й до бою спосібний, а до того ще й на слово розумний, чоловік гарної вроди та й Господь є з ним.

19 І послав Саул послы до Ессея і звелів сказати: Пришли мені сина твого Давида, що пасе отару.

<sup>20</sup> І взяв Ессей осла з хлібом, бурдюк вина та козеня, та й послав те через сина свого Давида Саулові.

<sup>21</sup> І прийшов Давид до Саула, і вслуговував йому, й став йому вельми любий, так що зробивсь його зброєношою.

<sup>22</sup> І послав Саул до Ессея і звелїв сказати йому: Нехай Давид служить у мене, я бо вельми вподобав його.

<sup>23</sup> І що було найде злий дух від Бога на Саула, візьме Давид гусли та й заграє: от і полегшає Саулові і получшає, і злий дух відійде від його.

## 17

<sup>1</sup> Филістії зібрали своє військо до бою, та й зійшлись в Сохоті, що в Юдеї, та й отаборились під Ефес-Даммимом між Сохотом і Азеком.

<sup>2</sup> Саул же й Ізраїльське військо скупились й отаборились в долині Терєбінта та й готовились до війни з Филістіями.

<sup>3</sup> Филістії стали по сім боці на горі, а Ізраїлитяне по тім боці на горі, так що між ними була долина.

<sup>4</sup> І виступив із табору Филістійського однокорєць, на ймя Голіят, із Гета, ростом шістьох локот з пяддю,

<sup>5</sup> У мідяному шоломі на голові, в панцері ваги пять тисяч мідяних секлів;

<sup>6</sup> На ногах носив мідяні колінники і мідяного щита за плечима.

<sup>7</sup> Ратовище ж у його було закрушки як ткацький вал, а сама списа важила шістьсот секлів заліза, й поперед його ходив його зброєноша.

<sup>8</sup> І виступав він та й гукав лавам Ізраїльським: Про що вийшли ви воюватись? Хиба ж я не Филістій, а ви не крепаки Саулові? Вибирайте одного з вас, щоб виступив проти мене!

9 Коли зможе боротись зо мною та подужає мене, то ми будемо вашими рабами; коли ж я переважу його та подужаю, так ви будете нашими рабами і мусите нам служити.

10 І говорив Филістій: отсе я поругав полки Ізраїльські; дайте ж мені чоловіка, а ми поборемось у двох!

11 Почувши Саул і весь Ізраїль сі Филістієві речі, вжахнулись і полякались вельми.

12 Давид же та був син одного Ефратія із Бетлеєма Юдиного, на ймя Ессея, що було в його вісім синів. За Саулового віку був се старий чоловік і геть то старший між мужами.

13 Троє ж старших синів Есеевих пійшли з Саулом на війну. Сі троє синів його звались: найстарший Еліяв, другий за ним Аминадаб, а третій Самма.

14 Давид же був найменший; три старші пійшли з Саулом.

15 Давид же вернув був од Саула додому, щоб у Бетлеємі доглядати батькової отари.

16 Та Филістій виходив рано й вечір і показував себе сорок днів уже.

17 От і звелів раз Есей синові своїму Давидові: Возьми лишень братам твоїм ефу піджареного зерна та десять боханців хліба та віднеси хутенько братам у табір;

18 А сі десять молочних сирів однеси гетьманові, та довідайся, яково там братам твоїм, та чого б їм треба.

19 Саул же й вони й усе Ізраїльське військо стояли в Терebinтовій долині, і ладились до бою з Филістіями.

20 І здав Давид назавтра вранці рано отару пастухові, забрав усе та й пійшов у дорогу, як

наказав йому Ессей. Як прийшов же до обозу, саме тоді вирушило військо боєвими лавами, й знявсь військовий крик.

<sup>21</sup> Як Ізраїлитяне, так і Філістії стояли готові до бою, лава навпроти лави.

<sup>22</sup> І слобонившись Давид від своїх клунків, передав те все обозному сторожові та й побіг у боєві лави, а ввійшовши туди, спитав у братів, як їм живеться.

<sup>23</sup> Саме ж тоді як він розмовляв із ними, виступив із Філістійських рядів однокорець, на імя Голят, Філістій з Гета, і провадив звичайні свої речі, так що й Давид їх чув.

<sup>24</sup> Як же побачили Ізраїльські вояки сього чоловіка, утікали з перед нього і лякались вельми.

<sup>25</sup> І говорили Ізраїлитяне: бачите сього чоловіка, що он виходить? Виступає він, щоб зневажати Ізраїля; коли б хто вбив його, то царь одарував би його багацтвом, і оддав би дочку за його, а родину батька його звільнив би від усякої данини.

<sup>26</sup> І допитував Давид у тих мужів, що стояли коло його: Що буде тому, хто вбє сього Філістія, що так зневажає військо живого Бога?

<sup>27</sup> А люде відказали йому так само: Те й те буде тому, хто його вбє.

<sup>28</sup> Як почув же найстарший брат Давидів Еліяб, що він говорить з тими мужами, то й розсердився Еліяб на Давида та й каже: Про що прийшов ти сюди, і на кого покинув тих трохи овечат у степу? Я знаю твою гординю і дурне твоє серце. Прийшов ти сюди дивитись на війну.

<sup>29</sup> І відказав Давид: Що ж таке вчинив я? То було тільки слово.

<sup>30</sup> І повернувся од його до другого, і питав тим же робом, і відказували йому люде, як і за першим

разом.

<sup>31</sup> Як же пійшла поголоска про те, як допитувався Давид, переказано про се Саулові, і звелів Саул покликати його.

<sup>32</sup> І промовив Давид до Саула: Нехай ніхто не впадає духом ізза оттого; раб твій виступить та й бити меться з тим Филістієм.

<sup>33</sup> І відказав Саул Давидові: Не тобі виходити проти сього Филістія, щоб із ним битись, бо ти ще хлопець, а він вояка з молодощів.

<sup>34</sup> І сказав Давид Саулові: Раб твій доглядав батькової отари і як иноді прийде було лев, чи то ведмідь та вхопить овеча зміж отари,

<sup>35</sup> Так я бувало біжу та й бю його, покіль вирву йому з пащі овеча. Якже він кидався на мене, то я захоплю його за горло та й убу на смерть.

<sup>36</sup> Леви й ведмеді вбивав раб твій, так мусить і сьому необрізаному Филістієві так само бути, як з ними, бо він зневажає воїнів живого Бога.

<sup>37</sup> І закінчив Давид: Господь, що рятував мене із левиних і ведмежих лаб, вирятує мене й з рук сього Филістія. І каже Саул Давидові: Йди, і нехай Господь буде з тобою!

<sup>38</sup> І вдіг Саул Давида в свою боєву одіж, і вложив йому на голову мідяного шолома, і надів на нього панцера.

<sup>39</sup> І підперезавсь Давид мечем його по боєвій одежі його і силкувавсь ходити, бо він не привик був до такого. Відтак сказав Давид Саулові: Я не вмю в сьому ходити, я бо не навик. І зняв Давид все те з себе.

<sup>40</sup> І взяв він палицю свою в руку і знайшов собі пять гладеньких каменів в потоці та й вложив їх собі в пастушу торбину, і взяв свою пращу в руку та й виступив проти Филістія.

41 Филистій же наступав усе ближше та ближше на Давида, і той чоловік, що носив йому щита, йшов поперед його.

42 Як споглянув же Филистій та побачив Давида, то й погордував ним, бо сей був ще хлопець, і краснощокий і принадного виду.

43 І каже Филистій Давидові: Хиба я пес, що ти йдеш на мене з ціпком? І заляв Филистій Давидові своїми богами.

44 І каже Филистій Давидові: Ходи сюди і віддам я тіло твоє птаству під небом та звіррю польовому.

45 А Давид відказує Филистієві: Ти йдеш на мене з мечем, списом і щитом, я ж йду на тебе в ім'я Господа Саваота, в ім'я Бога військ Ізраїльських, що ти зневажав.

46 У сей день оддасть тебе Господь мені в руки, і я вбю тебе й відсічу тобі голову, і передам ще сьогодні трупа твого й трупи Филистійського війська птаству під небесами і звірям земним, і зрозуміє вся земля, що є Бог ув Ізраїлі;

47 І визнає весь сей збір, що не мечем та списом спасає Господь, бо се війна Господня, і він оддасть вас нам у руки.

48 Як же Филистій наладивсь і підступав та наближався 'к Давиду, побіг Давид швидко зустріч Филистієві під боеві лави,

49 І вхопив Давид з торби рукою каменя, і розмахнувши пращею, викинув його та й уцілив Филистія в чоло; і вбивсь камінь йому в лоба, так що він упав лицем на землю.

50 Так подужав Давид Филистія каменем із праці і вбив Филистія, хоч і не було меча в руці в Давида.

51 Тоді підбіг Давид, наступив ногою на Филистія, вхопив меча його, вийняв із піхви, та й відсік ним голову його. Побачивши ж тоді Филистії, що

велитень їх мертвий, кинулись навтеки.

<sup>52</sup> І піднялись мужі Ізраїльські й Юдині і зняли боєвий поклик та й пігнали за Филістіями аж до входу в долину й до воріт Аккаруну. І падали побивані Филістії по дорозі Шааримській, до Гета й до Аккаруну.

<sup>53</sup> І вернулись Ізраїлитяне з погоні за Филістіями та й розграбили їх табір.

<sup>54</sup> Давид же взяв голову Филістієву та й одніс у Єрусалим, а його зброю зложив у себе в наметі.

<sup>55</sup> Як побачив Саул Давида, що йде проти Филістія, так спитав у свого військового гетьмана Абенира: Чий би се був син оттой молодець? І відказав Абенир: Так певно, як ти живеш, царю, не знаю.

<sup>56</sup> І сказав йому царь: То довідайся, чий син сей молодик.

<sup>57</sup> Як же вертався Давид, убивши Филістія, взяв його Абенир та й привів перед Саула, а він держав іще Филістієву голову в руці.

<sup>58</sup> І спитав його Саул: Чий ти син, молодче? І відказав Давид: Син раба твого Ессея з Бетлеему.

## 18

<sup>1</sup> Як скінчив же він розмову з Саулом, прихилилось серце Йонатана до його, і влюбив його Йонатан як свою душу.

<sup>2</sup> Саул же взяв його того ж дня до себе і не дозволив йому вже вертатись у батьківську господу.

<sup>3</sup> І ввійшов Йонатан з Давидом у побратимство, бо влюбив його як свою душу.

<sup>4</sup> І зняв Йонатан верхню одежу з себе та й оддав Давидові, до того ж і іншу одіж свою, ба й меча й лука й пояса свого.

<sup>5</sup> І справлявся Давид розважно всюди, куди й ні посилав його Саул, так що Саул поставив його отаманом над військовими людьми, і влюбив його весь люд і самі приборники Саулові.

<sup>6</sup> Та як йшли вони додому і вертався Давид подужавши Филістія, то виходило тоді з усіх Ізрайлевих городів жіноцтво на стрічу цареві Саулові, танцюючи й співуючи під веселу гру бубнів та цимбал,

<sup>7</sup> І викликало жіноцтво приграваючи: Побив Саул тисячі, а Давид десятки тисяч.

<sup>8</sup> І розсердився Саул вельми, і не до вподоби було йому се слово, і сказав він: Давидові присьпівано десятки тисяч, а мені тисячі; йому не стає ще хиба царства.

<sup>9</sup> І позирав Саул скрива на Давида з того часу і надаліше.

<sup>10</sup> На другий же день найшов злий дух від Бога на Саула, і був він не при собі в палаті: Давид же пригравав на струнах, як і щодня, а в Саула та був спис у руці.

<sup>11</sup> І метнув Саул списа, думаючи: Прибю Давида д стіні, та Давид вхилився від його і сього другого разу.

<sup>12</sup> І почав Саул боятись велико Давида, бо з ним був Бог, як відступав від Саула.

<sup>13</sup> І віддалив його Саул від себе, і зробив його отаманом тисяцьким, і входив він та виходив перед народом.

<sup>14</sup> І поступав Давид во всьому розважно, бо з ним був Господь.

<sup>15</sup> А Саул, вбачаючи, що він вельми розважний, боявся його;

<sup>16</sup> А весь Ізраїль і Юда любили Давида, бо він входив і виходив перед ними.

17 І промовив Саул Давидові: Ось тобі старша дочка моя Мерова, даю тобі її за жінку, тільки ж мусиш мені бути хоробрим і Господні бої вести. Саул же думав: Нехай не моя рука буде на йому, а рука Филістіїв нехай буде на йому.

18 Давид же відказав Саулові: Хто я такий, або що за життя моє та рід батька мого в Ізраїлі, щоб мені зятьом твоїм бути?

19 Як настав же час оддати Саулову дочку Мерову за Давида, оддано її Адріелеві з Мехоли за жінку.

20 Та полюбила Давида друга дочка Саулова, Мелхола, і як сповіщено про се Саула, задовольнило воно його.

21 Саул бо думав: Оддам її за його, щоб вона була йому сіттю, і щоб Филістії наложили руку на його. От і заявив Саул Давидові: Через другу будеш оце моїм зятем.

22 І переказав Саул Давидові через дворян своїх: Перемовтесь потай з Давидом таким робом: Царь прихилен до тебе і всі приборічники його вподобали тебе; так тобі можна царським зятем бути.

23 І передали слуги Саулові в слух Давидів усі ті слова; Давид же відказує: Чи то ж вам здається малою річчю зробитись царським зятем, будши вбогим і малим чоловіком?

24 І пересказали дворяне Саулові: Так і так сказав Давид.

25 І повелів Саул: Скажіте Давидові так: Царь не бажає ніякого весільного гостинця, опріч сотні Филістійських передніх шкірочок, щоб помститись над царськими ворогами. Саул же міркував про те, як би згубити Давида з світу Филістійською рукою.

26 Як же дворяне його сповістили про се Давида, то Давида задоволило се, щоб стати царським зятем.

27 Ще назначені дні не минули, а Давид зладивсь і пійшов із людьми своїми в дорогу, та й убив між Филістіянами двісті чоловіка, і приніс Давид їх передні шкірочки, та й поклав їх повну лічбу перед царем, щоб йому зробитись царським зятем. І оддав йому Саул свою дочку Мелхолу за жінку.

28 І бачив Саул і спізнав, що Господь є з Давидом, і що весь Ізраїль його любить, та що й Мелхола, дочка Саулова, його любить,

29 То почав Саул іще більше боятись Давида. От і зробився Саул ворогом Давидовим довіку.

30 І як двинули Филістійські воеводи в поле, то Давид від самого часу їх виходу поводивсь розважнійше над усіх слуг Саулових, так що його імя велико вславилосьь.

## 19

1 І казав Саул синові своїму Йонатанові і всім прибічникам своїм, що треба Давида вбити. Саулів же син Йонатан вельми прихилен був до Давида;

2 Тим переказав Йонатан Давидові: Отець мій Саул наваживсь тебе зігнати з сьвіту; оце ж остерегайся завтра; сховайсь і седи потай усіх!

3 Сам же я вийду і стану в полі коло батька, як ти ховати мешся, і розмовляти му про тебе з батьком, і коли довідаюсь про що, сповіщу тебе.

4 І промовляв Йонатан перед батьком своїм добре про Давида та й каже йому: Не гріши, царю, проти слуги твого Давида, бо він проти тебе ні в чому не переступив і з усіх його вчинків був тобі великий хосен;

5 Він одважував душу свою, щоб убити Филістія, і Господь подав усьому Ізраїлеві побіду велику. Ти се бачив сам і веселився. Про що ж тобі брати на себе

гріх, проливаючи безвинну кров і вбиваючи Давида без причини?

<sup>6</sup> І послухав Саул Йонатана, і поклявся: Так певно, як Господь живе, він не вмере.

<sup>7</sup> Покликав тоді Йонатан Давида та й передав йому всю 'цю розмову, і привів Давида до Саула, і був Давид у його при боці, як і перше.

<sup>8</sup> Як запалала ж війна знов, двинув Давид у поле і воював з Філістіями і вчинив між ними велике побоїще, так що вони втекали від його.

<sup>9</sup> Та напав на Саула злий дух від Бога, і він седів раз дома і держав у руці свого списа, тим часом як Давидова рука дзвонила в струни.

<sup>10</sup> І хотів Саул прибити Давида списом своїм до стіни, та Давид відскочив перед Саулом, а спис встромивсь у стіну; і втік Давид і спасся тієї ночі.

<sup>11</sup> І послав Саул слуг в Давидову домівку стерегти його, щоб завтра вбити його. Та Мелхола, жінка його, сказала Давидові: Коли ти не спасеш життя твого в сю ніч, то вранці будеш убитий.

<sup>12</sup> І спустила Мелхола Давида через вікно; так він і втік та й вратувався.

<sup>13</sup> Мелхола ж узяла подобину чоловічу, положила в постіль, а в головах положила козину кожу та й прикрила одежою.

<sup>14</sup> Як же прислав Саул слуг взяти Давида, заявила: Він нездужає.

<sup>15</sup> І послав Саул слуг, щоб оглянули Давида, та й наказав: Принесіте його сюди з постелею, щоб убити його.

<sup>16</sup> І як прийшли посланці, аж се на постелі лежить статуя, а в головах у неї козина кожа з шерстею.

<sup>17</sup> І каже Саул Мелхолі: Чому ти так мене ошукала, що дала ворогові мойму втекти? І відказала Мелхола Саулові: Він грозив мені: пусти мене, ато вбю тебе.

18 Утікши так Давид і врятувавшись, пійшов до Самуїла в Раму та й оповів йому все, що чинив із ним Саул. І пійшов він із Самуїлом, і перебували вони в Наваті.

19 Як же Саулові переказано: Давид у Наваті, в Рамі,

20 Послав Саул посланці взяти Давида. Як побачили ж вони громаду віщуючих пророків і Самуїла навперед їх, зійшов дух Божий на посланців Саулових, так що й вони стали віщувати.

21 І сповіщено про се Саула, і послав других слуг, та бо й ті почали віщувати. І як послав утретє слуг, віщували вони так само.

22 І пійшов сам він у Раму, а дійшовши до колодязя великого, що в Сефі, питає: Де Самуїл і Давид? І відказали йому: В Наваті, в Рамі.

23 І пійшов він туди в Нават, у Рамі, і се найшов і на його дух Божий, так що він, ідучи, все віщував, аж покіль прибув в Нават, у Рамі.

24 Тоді зняв і він із себе одіж, і так само віщував перед Самуїлом, і лежав неодітий увесь той день і всю ніч. Тим і пійшла приповідка: Хиба й Саул у пророках?

## 20

1 Давид же втік із Навату, в Рамі, та й сказав Йонатанові: Що я вчинив і в чому вина моя та переступ мій проти панотця твого, що він хоче стратити мене?

2 І відказав йому Йонатан: ні, ти не вмреш; ось отець мій не чинить нічого, ні великого, ні малого, не виявивши мені; чого ж би він скривав се передо мною? ні, сього не буде.

<sup>3</sup> А Давид на те: Панотець твій знає добре, що ти прихилен до мене, та й думає: нехай не знає сього Йонатан, щоб не журився; тим часом — так певно, як живе Господь і як живеш ти, проміж мною й смерттю один тільки ступінь!

<sup>4</sup> І відказав Йонатан Давидові: чого забажає душа твоя, все я чинити му.

<sup>5</sup> І каже Давид Йонатанові: Завтра новомісяць, і мені належиться седіти з царем за столом; але відпусти мене, я сховаюсь у полі до вечора третього дня.

<sup>6</sup> Коли про мене поспитає панотець твій, так скажи: Давид одзволивсь у мене, щоб пійти в своє місто Бетлеєм, бо там будуть приносити рокову жертву від усієї родини його.

<sup>7</sup> Коли скаже на се: Добре! так буде спокій рабу твому; як же закипить гнівом, так знати меш тоді, що він надумавсь, якесь лихо заподіяти.

<sup>8</sup> Покажи милость рабові твому, ти ж бо ввійшов у Господню вмову з рабом твоїм, і коли на мені вагонить яка провина, так убий ти мене; про що тобі вести мене до панотця твого?

<sup>9</sup> І відказав Йонатан: Ніяк не буде сього з тобою, бо коли б я справді дознавсь, що в мого панотця задумано вчинити лихе діло над тобою, так хиба б же я тебе не остеріг?

<sup>10</sup> І відказав Давид Йонатанові: Коли б мене хто небудь сповістив, чи не дав тобі панотець сердиту відповідь!

<sup>11</sup> І сказав Йонатан Давидові: Ось ходімо в поле. І вийшли обидва на поле.

<sup>12</sup> От і каже Йонатан Давидові: Як живе Господь, Бог Ізрайлів: я завтра около сієї пори, або позавтра, допитаюсь у панотця мого, і наколи буде що добре

про Давида, а я тоді не пошлю до тебе й не сповіщу тебе про те,

13 Нехай те й те вдіє Господь з Йонатаном та ще й причинить йому. Коли ж панотець мій постановив заповідати зло тобі, то я й про те сповіщу тебе, а тоді йди в мирі, і нехай Господь буває з тобою, як він бував із моїм панотцем.

14 Але й ти, як я буду жити, вчиниш надо мною милосерде Господне;

15 А коли б я вмер, то не віднімай милости твоєї від мого дому повіки, навіть тоді, як повикоренює Господь ворогів Давидових одного за одним із землі.

16 Так учинив Йонатан умову з домом Давида, і сказав: Нехай помститься Господь над ворогами Давидовими!

17 І заприсяг Йонатан Давидові ще раз у любові своїй до його, бо любив його як свою душу.

18 І каже Йонатан йому: Завтра новомісяць, то про тебе питати муть (бо твоє місце буде порожнє);

19 Аж до третього дня питати муть про твоє місце; то ж третього дня прийди на те місце, де ховавсь уперед, та й сядь коло каменя Азель;

20 Я ж пушу туди три стріли, наче б стріляв до мети.

21 А також посилати му хлопця кажучи йому: Йди шукай стріли; і як скажу хлопцеві: стріла лежить ось де перед тобою, неси сюди! то ти приходь ід мені, бо все гаразд, так певно, як живе Господь.

22 Коли ж кликну молодикові так: стріла лежить від тебе далій, тоді йди собі, бо Господь відсилає тебе;

23 Що ж до розмови нашої, дак нехай Господь буде свідком між мною й тобою по віки.

24 І сховався Давид у полі. Як же настав

новомісяць, сїв царь за столом обідати.

25 І сїв царь на свойму звичайному місці, на покуті, і встав Йонатан, Абенир же сїв побіч Саула, а Давидове місце зісталось порожнє.

26 Та Саул не сказав того дня нічого, бо думав, що се так лучилось, що Давид нечистий, що не очистився.

27 Прийшов і другий день у новому місяці, а місце Давида оставало порожнє. Тоді сказав Саул свому синові Йонатанові: Чом се Ессеенко ні вчора, ні сьгодні не прийшов до обіду?

28 І відказав Йонатан Саулові: Давид випрохав у мене відзвіл у Бетлеєм;

29 Відпусти, каже, мене, бо в нас у місті родова жертва, і брат мій покликав мене; коли твоя ласка, так одпусти мене, братів моїх одвідати; через те ж то він і не прийшов до царського обіду.

30 І закипів Саул гнівом на Йонатана й сказав йому: Сину ти ледащичин! Я добре знаю, що ти здружився з Ессеенком на сором собі самому й на сором матері твоїй!

31 Бо всі дні, поти син Есеїв жити ме на землі, не встоїш ні сам ти, ні твоє царство. Оце ж пошли, нехай приведуть його перед мене: бо його призначено на смерть!

32 І відказав Йонатан Саулові, батькові свойму, та й поспитав: За що йому вмірати? що він провинив?

33 І метнув на його Саул списом, думаючи влучити в його. От і впевнився тоді Йонатан, що його батько постановив убити Давида.

34 І встав Йонатан ізза столу в палкому гніву, та й не їв другого дня в новому місяці, бо гірко йому було за Давида, та й що й його самого осоромив батько його.

35 Назавтра ж вийшов Йонатан умовленої з Давидом доби на поле з молодим хлопцем.

36 І каже свойму хлопцеві: Біжи будеш шукати стріли, що я випускаю. Як же хлопець побіг, він випустив стрілу поза його.

37 Як прийшов же хлопець до стріли, що випустив Йонатан, крикнув Йонатан за хлопцем і сказав: Стріла лежить далше від тебе!

38 І знов крикнув Йонатан хлопцеві: Скорше біжи, не гайся! Хлопець підняв стрілу та й приніс панові свойму.

39 Хлопець же не знав ні про що, тільки Йонатан та Давид знали про сю річ.

40 І передав Йонатан свою зброю хлопцеві, що був при йому, і звелів йому: Йди, однеси в місто.

41 Тим часом же, як йшов хлопець додому, знявся Давид із місця, що на полудні, і припав лицем до землі та й уклонився тричі. І поцілувались вони й плакали один з одним; Давид же плакав більше.

42 І каже Йонатан Давидові: Йди в мирі; що ж до того, що ми заприсяглись в імя Господне, то нехай буде Господь між мною й тобою, як і між моїм і твоїм потомством у вічні часи.

43 І встав Давид і пійшов, а Йонатан вернувся в місто.

## 21

1 І прийшов Давид у Номву до съвященника Ахимелеха. Ахимелех же здивувався, стрічаючи Давида, та й питає; Що се прийшов еси самотою і нема при тобі нікого?

2 І відказав Давид Ахимелехові, съвященникові: царь дав мені наказ кажучи: нехай ніхто не знає нічого про ту річ, що з нею посилаю тебе і що

звірився тобі в їй. Тим я оставив люде на певному місці.

<sup>3</sup> Тепер же, коли в тебе є пять боханців хліба, дай мені їх, чи й ще що небудь, коли маєш.

<sup>4</sup> І відказав сьвященник Давидові: хліба звичайного нема в мене під рукою, а є тільки сьвященний хліб, коли тільки люде чисті від жінок.

<sup>5</sup> І відказав Давид сьвященникові та й каже: Від жінок ми вчера і три дні тому, від коли вийшли, здержались, і посуду\* слуг твоїх чисті, а хоч дорога нечиста, то хліб останеться чистим в посудинах.

<sup>6</sup> І дав сьвященник йому сьвященного хліба, не було бо иншого хліба, як показний хліб, що його тоді знято зперед лица Господнього, щоб на його місце положити сьвіжі хліби.

<sup>7</sup> Був же там того дня перед Господом один із слуг Саулових, на імя Доик, Ідумій, старший над пастухами Сауловими.

<sup>8</sup> І спспитав Давид ув Ахимелеха: Чи нема в тебе якого списа або меча під рукою? Бо я не взяв із собою ні меча ні иншої зброї, бо наказ царській був спішний.

<sup>9</sup> І каже йому сьвященник: Ось є меч Филистія Голята, що ти вбив у Терebinтовій долині, обгорнутий одежею, позад ефода. Коли хочеш, возьми, бо тут иншого нема. І відказав Давид: Такого другого й не знайти, дай мені його.

<sup>10</sup> І рушив Давид і втік того ж дня від Саула до царя Анхуза в Гет.

<sup>11</sup> Прибiчники ж Анхузoві мoвляли до його: Чи oце не Давид, царь землі, що йому присьпівували в хорoвoдах: Побив Саул тисячі, а Давид десяти тисяч!

---

\* 21:5 То є — тіла наші.

<sup>12</sup> Слова сі прийняв Давид у серце, та й збоявся вельми царя Гетського Анхуза.

<sup>13</sup> І відмінив лице своє перед ними, й удавав бісноватого в очах їх, кидавсь під їх руками наче не при собі, грюкотів у двері і пускав слину з роту по бороді.

<sup>14</sup> І каже тоді Анхуз прибічникам своїм: Ви ж бачите, що се чоловік божевільний; на чо ж ви привели його до мене?

<sup>15</sup> Хиба в мене мало скажених, що привели сього, біснуватись передо мною? чи йому ж то ввійти в мої палати?

## 22

<sup>1</sup> І вийшов Давид ізвідти та й утік у Адолламську печеру в горах. Довідавшись про се брати його і уся родина його, поприходили до його.

<sup>2</sup> І скупились коло його всякі злиденники й задовжені, й всякі невдоволені люде, і зробився їх отаманом, і пристало до його чоловіка з чотириста.

<sup>3</sup> І пійшов Давид ізвідти в Массифу в Моабі і прохав царя Моабійського: Чи не можна б моему панотцеві і паніматці моїй перебути в вас, покіль я знати му, що Господь удіє зо мною?

<sup>4</sup> І помістив їх між прибічники царя Моабійського і жили вони при йому, докіль Давид пробував у тому сховку.

<sup>5</sup> Пророк же Гад сказав Давидові: Не сиди дальш у сій рощіліні, а збирайся та йди в землю Юдину. І пійшов Давид та й прийшов у ліс Херет.

<sup>6</sup> І довідався Саул, що Давид із людьми явився. А седів Саул саме тоді у Гиві під дубом на згіррі, з списом у руці, а всі його надвірні слуги стояли кругом його.

<sup>7</sup> І каже Саул своїм слугам кругом себе: Слушайте, Беняминїї! чи то ж Ессеєнко дасть вам усім і ниви й виноградники та й понаставляє вас тисячниками й сотниками,

<sup>8</sup> Що ви всі змовились проти мене і ніхто мене не сповістив, як мій син побратавсь із сином Ессея, і що ніхто не пожалував мене й не з'ясував мені, що мій син та підмовив проти мене раба мого, як се тепер показалось?

<sup>9</sup> Озветься тоді Ідумій Доик, що стояв коло двораків Саулових: Бачив я, як Ессеєнко приходив до Ахимелеха Ахитувенка в Номві;

<sup>10</sup> Той питав Господа про його, і харчі дав йому і меч Голіята Филістія.

<sup>11</sup> І повелів царь покликати до себе Ахимелеха, сина Ахитувового, сьвященника, й усю його родину, і сьвященників, що були в Номві. І всі вони зявились перед царем.

<sup>12</sup> І промовив Саул: Слухай лишень, Ахитувенку! І відказав той: Слухаю, мій повелителю!

<sup>13</sup> І питає Саул: Чого ви, ти да Ессеєнко, проти мене змовились, що ти дав йому хліба й меча і питав Бога про його, так щоб він виступив проти мене ворогом, як я тепер дознавсь?

<sup>14</sup> І відказав Ахимелех цареві: Хто ж між усіма твоїми слугами так вірен, як Давид? Він же й царський зять, і повнить прикази твої, а в дому твому в повазі.

<sup>15</sup> Хиба ж я вперше тепер питав Бога про його? Ні; нехай царь не винуватить раба свого й усю родину мою, бо раб твій не відав у сій справі нічого, ні малого ні великого.

<sup>16</sup> Царь же каже: Мусиш умерти, Ахимелеше, сам ти й увесь дім отця твого.

<sup>17</sup> І повелів царь слугам, що стояли побіч його:

Йдіте, повбивайте священників Господніх, бо й їх рука з Давидом, і не сповістили мене, хоч і знали, що він утік. Слуги ж царські затялись ізняти руки на священників Господніх.

18 І повелів царь Доикові: Йди, повбивай священників! І пішов Ідумій Доик, та й повбивав священників, і завдав смерть вісімдесятьом і п'ятьом, що носили лняне опліччє.

19 І Номву, священниче місто, вигубив мечем, і чоловіків і жінок, і хлопят і немовлят, і коров й вівці й осли, все повбивав.

20 Тільки один син Ахимелехів Ахитувенків, на ймя Абїатар, утік і пристав до Давидових людей.

21 І сповістив Абїатар Давида: Саул побив священники Господні!

22 І сказав Давид Абїтарові: Я знав се ще тоді, коли Ідумій Доик там був, що він се виявить Саулові. Я винуватий за всі душі дому отця твого.

23 Бувай безпечен у мене: Хто чигати ме на мою душу, той чигати ме на твою душу; ти будеш у мене під охороною.

## 23

1 І сповіщено Давида: Филистії облягли Кеїль та й жакують гумна.

2 І спитав Давид Господа: Чи йти мені бити тих Филистіїв? І відказав Господь Давидові: Йди та побий Филистіїв й визволь Кеїль.

3 Давидові ж люде спротивились йому: чи ми ж тут в Юдеї не тремимо з ляку? ато б ще нам йти на військо Филистіїв!

4 І поспитав Давид Господа вдруге; і Господь подав йому звістку і сказав: Збирайся і йди в Кеїль, бо подам Филистіїв тобі на поталу.

<sup>5</sup> І пійшов Давид із людьми своїми в Кеїль, ударив на Филістіїв, позаймав усю скотину в їх, та й завдав їм тяжке побоїще, і вибавив Давид осадників Кеїльських.

<sup>6</sup> Як же втік Абїятар Ахимеленко до Давида в Кеїль, то приніс із собою й ефода.

<sup>7</sup> І переказано Саулові, що Давид у Кеїлі, і каже Саул: Бог видав його мені в руки, бо, ввійшовши в город з ворітьми й засовами, він себе замкнув.

<sup>8</sup> І повелїв Саул готовитись усьому людові в поход, щоб двинуті проти Кеїля та й облягти Давида й його людей.

<sup>9</sup> Довідавшись ж Давид, що Саул кує на його лихо, сказав сьвященникові Абїятарові: принеси ефода сюди.

<sup>10</sup> І молився Давид: Господи, Боже Ізраїлів! раб твій довідався, що Саул завзявся двинуті проти Кеїля, щоб через мене зруйнувати місто.

<sup>11</sup> Чи городяне Кеїля не віддадуть мене в руки його? чи прийде сюди Саул, як прочув раб твій? Господи, Боже Ізраїлів, сповісти про се раба твого. І відказав Господь: прийде.

<sup>12</sup> І каже Давид: Чи видадуть городяне Кеїльські Саулові мене й моїх людей? І відказав Господь: Видадуть.

<sup>13</sup> Тоді зібрався Давид із людьми своїми, до шістьох сот чоловіка, і покинули Кеїль, та й тулились там і сям навкруги. Як же Саулові сказано, що Давид утік із Кеїля, понехав він свій поход.

<sup>14</sup> Давид же державсь у пустині на неприступних місцях, а опісля по горах у пустині Зиф, а Саул, знай, шукав його, та Бог не подав його на поталу йому.

<sup>15</sup> І видїв Давид, що Саул вийшов чигати на його душу; був же тоді Давид у пустині Зиф у лісі.

16 Син же Саулів Йонатан вибравсь та й прийшов до Давида в ліс і укріпив його надією на Бога,

17 І говорив йому: Не лякайся, бо рука панотця мого Саула не попаде тебе; ні! ти будеш царем над Ізраїлем, а я буду другим по тобі; се знає й панотець мій Саул.

18 І постановили вони знов умову перед Господом, і оставсь Давид у лісі, а Йонатан пійшов додому.

19 Зифяне ж прийшли до Саула в Гиву та й кажуть: Давид ховається в нас по неприступних місцях, в лісі, на верху гори Гахила, що направо від Есимуону;

20 Оце ж, коли схочеш, царю, надійти туди, то прихोдь; се вже наше буде діло, видати його цареві.

21 І відказав їм Саул: Нехай благословить вас Господь, що ви пожалували мене.

22 Ну, так ідіте ж та впевнітесь боржій про його сховище, де є нога його, бо мені кажуть, що він дуже хитрий;

23 І вивідайте про його таємні кутки, де він ховається, і принесіте мені надійню звістку, тоді й я пійду з вами, й коли він у сій землі, так я шукати му його по всіх тисячах Юдиних.

24 І вибрались вони перед Саулом й пійшли в Зиф. Давид же був як раз тоді з людьми своїми в Маон-пустині, у степу, на право від Есимуону.

25 Як вийшов Саул з людьми своїми шукати його, переказано про се Давидові, і він перейшов до тієї скелі, що в пустині Маон. І довідавсь Саул про се, та й погнавсь у Маон-пустиню за Давидом.

26 І йшов Саул по цім боці, а Давид із людьми своїми по тім боці гори. І коли Давид намагався вивинутись Саулові, Саул же з людьми своїми силкувавсь обійти Давида й його людей, щоб їх захопити в руки,

27 Саме тоді несподівано прибув післанець до Саула з такою вістю: Спішись і приходь, бо Филістії напали на землю!

28 Покинув тоді Саул наздоганяти Давида, та й двинув проти Филістіїв. Тим і названо се місце: Скеля розділення.

## 24

1 І звідти вийшов Давид і перебував в безпечних місцях в Ен-Гадди.

2 Як же вернувся Саул із походу свого прити Филістіїв, з'ясовано йому: Давид обертається тепер в Енгадській пустині.

3 Узяв тоді Саул три тисячі з усього Ізраїля вибраних людей та й пустивсь, шукати Давида й людей його, по горах, куди дикі кози можуть ходити.

4 По дорозі прийшов до хлівів овечих; а була там печера, й ввійшов туди Саул справити свою природну потребу; тим часом у кінці в печері сидів Давид із своїми людьми.

5 І казали Давидові люде його: Оце ж той день, що про його казав тобі Господь: Видам тобі в руки ворога твого, щоб ти чинив із ним, що тобі вподобаєсь. Давид же встав та й урізав тихцем кусень поли в верхній одежі в Саула.

6 Опісля ж ударила Давида совість, що він урізав поли в Сауловій одежі.

7 І сказав він людям своїм: Нехай не дозволить мені Бог вдіяти таке мойму панові, помазанникові Господньому, щоб наложити на його руку, бо він помазанник Господень.

8 І зупинив Давид своїх людей сими словами і не дав їм устати на Саула. А Саул устав і вийшов із печері на дорогу.

<sup>9</sup> Потім встав і Давид, покинув печеру та й промовив услід Саулові: Пане мій, царю! Озирнеться Саул, коли ж Давид припав лицем до землі та й поклонивсь йому.

<sup>10</sup> І каже Давид Саулові: На що ти слухаєш людського наговору, що мовляють: Давид хоче лиха тобі?

<sup>11</sup> Ось сьогодні бачив єси своїми очима, що Господь віддавав тебе в руки мої в печері; мені ж і радили тебе вбити, та я ошадив тебе і сказав: не зніму руки на пана мого, бо він помазанник Господень.

<sup>12</sup> Отче мій! споглянь, ось у мене в руці клопоть з одежі твоєї; я урізав поли в твоїй одежі, а тебе не вбив; з цього зрозумій, що я не мислю тобі зла й зради і не провинивсь проти тебе нічим, а ти наважився, щоб загубити мою душу.

<sup>13</sup> Нехай Господь між нами двома розсудить, нехай Господь за мене на тобі помститься,

<sup>14</sup> Як се й говорить стара приповідка: від безбожних виходить безбожність; моя ж рука не буде на тобі.

<sup>15</sup> За ким уганяти вийшов царь Ізраїльський? Кого переслідуєш ти? Здохлого пса, одну блоху!

<sup>16</sup> Нехай же Господь буде суддею та й розсудить між обома нами. Він розбере справу мою і спасе мене від руки твоєї.

<sup>17</sup> Як же скінчив Давид сю промову до Саула, сказав Саул: Чи не твій же се голос, синьонку Давиде? Та й заплакав Саул у голос,

<sup>18</sup> І сказав Давидові: Ти справедливий за мене, ти бо показав мені добро, тоді як я заподіяв тобі зло;

<sup>19</sup> Ти доказав те сьогодні, поступивши зо мною милостиво: не вбив мене, дарма що Господь видав мене тобі в руки.

20 Хто ж бо, найшовши ворога свого, пустить його на добру дорогу?

21 Оце ж я знаю, що ти будеш царем і що в твоїй руці остойтється царювання над Ізраїлем.

22 Поклянися ж мені Господом, що не викорениш потомства мого після мене і не вигубиш мого ймення в роду мойму.

23 І поклявся у тому Давид Саулові. Тоді двинув Саул додому, Давид же з людьми своїми зійшов на вижини безпечні.

## 25

1 І вмер Самуїл, і зібравсь увесь Ізраїль та й оплакував його, і поховали його в дому його в Рамі. А Давид зібравсь та й пішов у пустиню Фаран.

2 Був же в Маоні чоловік, а майно його було в Кармелі. Чоловік той був вельми багатий; мав три тисячі овець і тисячу кіз; і був він саме на стриговинах овець своїх на Кармелі.

3 Звали його на ймя Набал, а жінку його Абігея. Була вона собі молодиця з добрим розумом і хороша вродою, чоловік же був жорсткий та злючий; він походив з роду Калеба.

4 Почувши ж Давид у пустині, що Набал стриже вівці свої,

5 Послав десяток людей своїх і сказав: Ійдіть на Кармел, удайтесь до Набала і поздоровіте його від мене,

6 Та й промовте так: Щасти тобі, доле, й родині твоїй і всьому твому.

7 Прочув я оце, що в тебе стриговини. Вівчарі твої пробували поблизу нас; ми не знущались із них, і не пропадало в них ніщо, поки вони на Кармелі були.

<sup>8</sup> Пospитай тільки в твоїх людей, вони тобі скажуть; і так нехай знайдуть слуги твої ласку в очах твоїх, ми ж прийшли в добрий час; дай же твоїм рабам і синові твому Давидові, що в тебе тепер під рукою.

<sup>9</sup> І прийшли Давидові люде, і висказали всі отті слова в імя Давидове, та й умовкли.

<sup>10</sup> Набал же відказав Давидовим слугам так: Хто такий Давид і хто такий Ессей? Сими часами багацько постало таких слуг, що втікають від панів своїх;

<sup>11</sup> Не вже ж би то мені та взяти мій хліб, мою воду й моє м'ясиво, що приладив про моїх постригачів, та й поодавати людям, що не знаю не відаю, звідкіля вони взялись?

<sup>12</sup> І вернулись люде Давидові назад, прийшли додому та й переказали йому всі слова отті.

<sup>13</sup> І повелів Давид своїм людям: Підперезуй кожен меча свого. І попідперізували вони мечі свої, та й Давид підперезав меча свого, й пійшли вони за приводом Давидовим до чотирьох сот чоловіка потуги, двісті ж остались при саквах в обозі.

<sup>14</sup> Тим часом один зі слуг передав Абигеї, жінці Набаловій, звістку: оце прислав Давид із пустині послі привітати нашого пана, та він відправив їх нечемно;

<sup>15</sup> Люде ж сі вельми добрі до нас; не зневажали нас і ніщо в нас ніде не ділось як були ми з ними, покіль ми в полі обертались;

<sup>16</sup> Були вони охороною нашою й в день і в ночі, докіль ми пасли вівці поблизу їх;

<sup>17</sup> Тим подумай і розваж, що маєш тепер чинити, бо певно грозить від них біда нашому панові й всій господі його; а він такий злющий, що з ним шкода й говорити.

18 І взяла Абігея хутенько двісті боханців, два бурдюки вина, пятеро зготовлених овечат, наложила на осли,

19 Та й звеліла своїм людям, не сказавши нічого чоловікові: Йдіть поперед мене, я йти му за вами слідом.

20 Тим же часом, як вона їхала на ослі з гори, несподівано показався Давид із людьми своїми зустріч неї, так що вона з ними зіткнулась.

21 Давид же сказав собі навперід: Шкода було мені стерегти майно його в пустині, так що ніщо з усього добра його не пропало; він віддячує мені злом за добро.

22 Нехай же те й те вдіє Бог з ворогами Давидовими, коли я з усього добра його zostавлю до завтра й того, що мочить на стіну!

23 Як же загляділа Абігея Давида, зоскочила вона з осла, та й розпростерлась на землі ниць перед Давидом;

24 Потім упала йому в ноги, та й промовила: На мені лежить вина, пане мій; дозволь твоїй рабині озватись перед тобою, й прихили ухо твоє до слова рабині твоєї!

25 Нехай же мій пан не уважає на такого злого чоловіка, на Набала, бо як зветься він, такий й він. Набал зветься він і дурнота його з ним. Я ж, твоя рабиня, не бачила людей мого пана, що ти прислав їх.

26 Тепер же, мій пане, як певно те, що живе Господь і ти живеш, Господь зупинив тебе впасти в кривавий гріх і здержав руку твою від пімсти; а тепер нехай стануть вороги твої як Набал, і всі, хто задумав заподіяти зло панові мойму.

27 Оце ж сей гостинець, що принесла рабиня твоя, віддай людям твоїм, що йдуть походом за тобою.

28 Прости вину рабині твоїй; Господь бо спорудить панові мойму твердий дім, бо пан мій веде війни Господні, і ніякої кривди не знайдеться в тобі поки й віку твого.

29 Коли б який чоловік піднявсь тебе гонити чи то чигати на душу твою, дак нехай душа пана мого буде ввязана в узол живих у Господа, Бога твого, душі ж ворогів твоїх розкине він як пращею.

30 І коли Господь учинить на мойму пані все, що обітував тобі доброго, і поставить тебе в князі над Ізраїлем,

31 То нехай се не буде серцю пана мого на каянне й неспокій совісті, що мій пан пролив безвинну кров і допоміг собі власною рукою. Коли ж Господь мого пана вщасливить, так спогадай рабиню твою.

32 І відказав Давид Абігеї: Благословен Господь, Бог Ізраїлів, що послав тебе сьогодні зустріч мене.

33 Благословен і розум твій, і ти благословенна, що зупинила мене сьогодні, що я не пійшов на пролив крові, щоб пімститись за себе власною рукою.

34 От же, так певно, як живе Господь, Бог Ізраїлів, що зупинив мене заподіяти зло тобі, коли б ти не встигла мені зустріч поспіти, не зосталось би Набалові, покіль заднівся б ранок, і того, що мочить на стіну.

35 І прийняв Давид від неї, що вона принесла йому, і рече їй: Йди супокійно додому; бач, я прихилив ухо моє до тебе і пошанував лице твоє.

36 Як вернулась Абігея до Набала, аж се в його в дому такий бенкет, як у царя, й серце в Набала розвеселилось; він же впився тяжко. Тим не сказала йому нічого сінько, покіль настав ранок.

37 Уранці ж, як вийшов хміль із голови в Набала, оповідує жінка йому, що сталося, і замерло серце в

його і став він мов кам'яний.

<sup>38</sup> І ледві минуло днів десять, убив Господь Набала, й він умер.

<sup>39</sup> Як прочув Давид, що Набал умер, сказав так: Благословен Господь, що відплатив за мою зневагу від Набала і вдержав слугу свого від зла; Господь обернув злобу Набала на його ж голову. І послав Давид сказати Абігеї, що хоче взяти її собі за жінку.

<sup>40</sup> І прийшли Давидові слуги до Абігеї в Кармель і промовили так: Давид посилає нас до тебе, щоб узяти тебе йому за жінку.

<sup>41</sup> Вона піднялась, потім припала ниць ід землі й промовила: Отсе рабиня твоя нехай буде як служебка, готова обмивати ноги слугам пана мого.

<sup>42</sup> І зібралась Абігея хутенько та й сіла на осла свого; так само й пятеро дівчат з її прислуги, й прибула вона слідом за посланцями Давидовими та й зробилась йому жінкою.

<sup>43</sup> І Ахиноаму взяв Давид із Езрееля, і були обідві жінками йому.

<sup>44</sup> Саул же віддав дочку свою Мелхолу, жінку Давидову, Фалтієві Лайшенкові із Галлиму.

## 26

<sup>1</sup> Зифії ж прийшли до Саула в Гиву та й кажуть: Чи знаєш ти, що Давид ховається в нас на горі Гахилі, перед пустинею?

<sup>2</sup> І зладивсь Саул із трьома тисячами чоловіка вибраних з Ізраїля у Зуф-пустиню, шукати Давида в пустині Зуф.

<sup>3</sup> І отаборився Саул на горі Гахилі, що лежить перед пустинею при дорозі. Давид же находивсь у пустині, і видів, що Саул прийшов за ним в пустиню,

<sup>4</sup> І вислав Давид вивідачів, та й довідався, що Саул справді прибув.

<sup>5</sup> І встав Давид та й прийшов тайком на те місце, де Саул отаборивсь, і бачив Давид те місце, де спав Саул і Авенир, син Нирів, гетьман його; спав же Саул в шатрі, а люде розложились кругом його.

<sup>6</sup> І обернувся Давид і сказав Ахимелехові Гетієві та Абессі-Зеруленкові, братові Йоабовому: Хто пробереться зо мною до Саула в табір? І каже Абесса: Я проберусь із тобою.

<sup>7</sup> Як же пробрались у ночі Давид з Абессою до людей (Саулових), аж лежить Саул у сні, а спис його стремить у землі в головах у його; Абенир же й люде лежать навкруги його.

<sup>8</sup> І каже Абесса Давидові: Сьогодні видав Господь тобі в руки ворога твого; позволь, я за одним разом пристромлю його 'д землі списом; не треба вдруге.

<sup>9</sup> Давид же відказав Абессі: Не вбивай його, бо хто наложив коли руку на помазанника Господнього, та й не був скараний?

<sup>10</sup> І додав ще Давид: Так певно, як живе Господь: нехай вбе Господь його, чи сама прийде смерть його і він умре, або двине він у поход і поляже;

<sup>11</sup> Мене ж нехай боронить Господь від того, щоб наложив я руку на помазанника Господнього; ти ж возьми списа, що в головах у його й конву з водою, та й ходімо собі.

<sup>12</sup> От і взяв Давид списа й посудину з водою, що були в головах у Саула, та й пійшли вони собі, й ніхто не бачив, ні знав, ні прокинувся; всі спали, бо всіх обняв насланий від Господа твердий сон.

<sup>13</sup> Тоді перейшов Давид на другий бік та й став на вершині гори оддалік, так що між ними була велика просторонь.

14 І покликнув Давид на люде й на Абенира  
Ниренка: Не відкликнешся, Абенире? І відказав  
Абенир: Хто ти такий, що покликуєш і безпокоїш  
царя?

15 І озветься Давид: Ти ж такий чоловік, що нема  
тобі й рівні в Ізраїлі; чом же ти не стережеш твого  
пана, царя? бо се хтось з людей пробрався був, щоб  
убити пана твого, царя.

16 Недобра се річ, що ти вдіяв: Так певно, як живе  
Господь, заслужили ви на смерть, що ви свого пана,  
помазанника Господнього, не стережете. Подивись  
лишень, де царський спис і коновка з водою, що  
стояли в головах у його!

17 Саул же впізнав Давидів голос і каже: Чи се ж не  
твій голос, мій сину Давиде? І рече Давид: Мій голос,  
пане мій, царю.

18 Та й рече далій: Чого ж се ти женешся за твоїм  
рабом? що я таке вчинив, і яке зло в руці моїй?

19 Ой коли б же ти, пане мій, царю, хоч тепер  
прихилив ухо до слів раба твого: Коли Господь  
настроїв тебе проти мене, так нехай воно буде йому  
од тебе пахучою жертвою; коли ж люде, то нехай  
вони будуть прокляті перед лицем Господнім, бо  
вони мене оце вигнали, щоб не було мені частини в  
наслідді Господньому, і сказали: Ійди, служи чужим  
богам.

20 Нехай же кров моя не пролиється на землю  
перед лицем Господнім, оце бо царь Ізраїлів та  
вийшов шукати одну блоху, як уганяють за  
куропаткою по горах!

21 І відказав Саул: Провинив я; вернись назад, сину  
Давиде; ніколи вже не засмучу тебе, тим що моя  
душа тобі сьогодні була дорога: по дурному чинив я  
й проступився тяжко.

22 І відказав Давид: Ось царський спис; нехай хто з слуг прийде сюди й візьме.

23 Господь кожному заплатить по справедливості й вірі його, бо Господь оддав був мені в руки тебе, я ж не схотів наложити руки на помазанника Господнього.

24 Як дорога була мені сьогодні душа твоя, нехай така дорога буде моя душа Господеві, і нехай він рятує мене з усякої нужди.

25 І відказав Саул Давидові: Благословен єси, мій сину Давиде: ти й діло вдієш, і могутчо переможеш. І пійшов Давид своєю дорогою, а Саул вернувсь додому.

## 27

1 І сказав Давид в серці своїму: Попадусь я таки колись Саулові в руки, й нічо не pomoже мені, хиба втечу в Филістійську землю. Тоді покине Саул шукати мене по всьому займищу Ізрайлевому і я спасуся з рук його.

2 І зібравсь Давид, та й пійшов із шістьма сотнями чоловіка, що були з ним, до Анхуза, сина Маохового, царя Гетського.

3 І пробував Давид з людьми своїми ув Анхуза в Геті, кожен з родиною своєю: Давид з обома жінками своїми, Ахиноамою з Езрееля й Абигеєю, жінкою Набала Кармелійця

4 Довідавшись ж Саул, що Давид утік у Гет, покинув за ним гонитись.

5 Давид же прохав Анхуза: Коли буде ласка твоя до мене, то укажеш, може, мені місце на пробування в которому з малих міст твоїх; про що бо раб твій жити має при тобі в головному городі?

6 І вказав Анхуз йому ще того ж дня Секелаг; тим остався Секелаг при царях Юдиних і по сей день.

<sup>7</sup> Давид пробув у займищі Филістійському рік і чотири місяці.

<sup>8</sup> І виходив Давид із людьми своїми, і нападав на Гессуріїв та Гирзіїв і Амалікіїв, що здавна жили в тій землі аж до Суру й до Єгипту.

<sup>9</sup> А нападаючи Давид на ті займища, не зоставляв ні чоловіка, ні жінки живими, брав вівці, корови, осли, верблюди та одєжу і вертався і приходив до Анхуза.

<sup>10</sup> І каже було Анхуз Давидові: На кого тепер нападали? А Давид відказував: На полуденню сторону в Юдеї, або на полуденню сторону Ерахмеелі, чи на полуденню сторону Кеней.

<sup>11</sup> І не лишав Давид в живих ні чоловіка, ні жінки і не приводив у Гет, міркуючи так: вони б свідкували проти нас і розказували: От як чинив Давид! Сим робом справлявся він, аж покіль державсь у країні Филістійській.

<sup>12</sup> І зв'язався Анхуз Давидові, думаючи: Він зробився ненависним своїм землякам в Ізраїлі, тим і буде мені слугою до віку.

## 28

<sup>1</sup> Того ж часу зібрали Филістії війська, щоб йти в поход проти Ізраїля. І зв'язався Анхуз Давидові та й каже: Мусиш знати, що ти з твоїми людьми вирушиш у поход ізо мною.

<sup>2</sup> І відказав Давид Анхузові: Добре, тепер знати меш, чого з'уміє доказати раб твій. І каже Анхуз Давидові: За те я зроблю тебе охоронником голови моєї по всі часи.

<sup>3</sup> Самуїл же умер був і увесь Ізраїль плакався по йому і поховали його в Рамі, в городі його. Також повиганяв був Саул із землі чарівників та віщунів.

4 І зібрались Филістії до купи і пішли та й отаборились в Сонамі. Скликав же і Саул усього Ізраїля та й став табором на Гелбуї.

5 Та як побачив Саул Филістійський табір, то злякався і тяжко здогнулось серце його.

6 І питав Саул у Господа, та Господь не відказав нічого ні через сон, ні через сьвященників, ні через пророків.

7 І дав Саул приборчникам своїм наказ: Ізнайдіте мені жінку-чарівницю; піду до неї та спитаю. І відказали йому приборчники його: В Аендорі є така жінщина, що віщує (за підмогою визваного з того сьвіту духа).

8 І здіймив Саул одіж свою, і подягав другу та й пішов із двома провідниками в дорогу. Прийшли вони в ночі до жінки, і він просить: Поворожи мені і виклич, кого я назву тобі.

9 Жінка ж відказує йому: Ти знаєш, що вчинив Саул, як повикоренював із землі чарівників і ворожбитів; на що ж ти ставляєш сїть мені, щоб згубити мене з сьвіту?

10 І поклявсь їй Саул Господом: Як живе Господь, не буде на тобі вини в 'цій справі.

11 Питає тоді жінка: Кого маю вивести тобі? Відказує він: Самуїла покажи мені.

12 Як побачила жінка Самуїла, то й скрикнула голосно, й каже тоді жінка Саулові: Чому мене обманив? Ти ж Саул!

13 І відказав їй царь: Не бійся! Що ти бачиш? І каже жінка: Бачу, неначе бог виходить з землі.

14 Питає в її: Який він з виду? Вона каже: Виходить старий чоловік, закутаний в довгу одіж. Зрозумів тоді Саул, що се Самуїл, та й припав ниць ід землі і поклонився.

15 І промовив Самуїл до Саула: На що трівожиш мене? На що викликав мене? І відказав Саул: Я в великій тісноті, оце бо Філістії воюють проти мене, а Бог відступив од мене і не відказує вже мені ні через пророки, ні через сон; от я й звелів тебе викликати, щоб навчив мене, що мені чинити.

16 І відказав Самуїл: Чого ж мене питаєш, як Господь відступив від тебе і зробивсь тобі ворогом?

17 Оце ж Господь і вчинить, що обявив через мене: Відніме царство з рук твоїх, та й оддасть його ближньому твому Давидові.

18 Ти не слухав повелінь Господніх і не розпростер його палкого пересердя на Амалика, за те вдіє тобі тепер Господь от що:

19 Ізраїля видасть Господь укупі з тобою Філістіям у руки: завтра ти й сини твої будете зо мною, та табір Ізраїльський видасть Господь Філістіям у руки.

20 І впав Саул як довгий на землю, бо злякався слів Самуїлових, а до того й обезсилів, бо не їв нічого весь день той й усю ніч.

21 Кинеться ж та жінка до Саула, і бачучи, як він перелякався, каже йому: Оце твоя служебка послухала тебе й одважила життє своє за тебе та й уволила волю твою,

22 То ж послухай і ти голосу раби твоєї; дам тобі трохи попоїсти; як попоїси, то набереш і сили щоб пійти в дорозу.

23 Та він затявся і сказав: Не буду їсти нічого. І почали вговорювати його слуги вкупі з жінкою, і він послухав їх і встав із землі і сів на постелі.

24 А було у жінки годоване телятко вдома; от вона хутенько заколола його, взяла муки, замісила та й спекла коржів,

25 І подала Саулові і слугам його, і вони, попоївши,

пустились іще тієї ж ночі в дорогу.

## 29

<sup>1</sup> От і скупили Філістії всі потуги до купи в Афеці, тим часом як Ізраїль отаборивсь коло криниці під Езреелем.

<sup>2</sup> Як же князі Філістійські прийшли з сотнями й тисячами своїми, а потім прийшов і Давид із людьми своїми за Анхузом,

<sup>3</sup> Кажуть князі Філістійські: Що се за Євреї? Відказав Анхуз Філістійським князям: Чи ж ви не знаєте, що се Давид, слуга Саула, царя Ізрайлевого, що вже більш року при мені пробуває, й я з того дня, як він прийшов, та й досі нічогосінько не знайшов у йому.

<sup>4</sup> Та недовольні були на його за се Філістійські князі і вимагали від його: Відошли сього чоловіка назад; нехай вертає в свою домівку, що назначив еси йому, і не йде з нами воювати, щоб на війні та не зробився нашим зрадником. Чим би йому запобігти знов ласки у пана свого, як не головами сих (наших) людей?

<sup>5</sup> Хиба ж се не той Давид, що йому присьпівувано в хоровах: Побив Саул тисячі, а Давид десятки тисяч?

<sup>6</sup> І звелів Анхуз покликати Давида та й каже йому: Так певно, як живе Господь: ти щирий, і мило було б очам моїм, щоб ти в таборі зо мною виходив і ввійшов, бо я не знайшов у тебе ніякого зла з того часу, як прийшов еси до мене та й по сей день; та иншим князям ти не під мислі.

<sup>7</sup> То ж ійди собі з упокоєм додому, щоб не дражнив князів Філістійських.

<sup>8</sup> І відказав Давид Анхузіві: Що ж я таке вчинив і що ти знайшов у рабі твому з того часу, як ввійшов

я в твою службу, та й по сей день, щоб мені не йти на війну проти ворогів мого царя й пана?

<sup>9</sup> І сказав Анхуз Давидові: Знаю, що ти мені такий любий, як ангел Божий, та що ж коли вимагають князі Филістійські: Нехай він не йде з нами на війну!

<sup>10</sup> Оце ж лагодься завтра вранці з слугами пана твого, що прийшли з тобою; і встаньте ранісїнько, щоб вам, скоро займесь на день, вийти.

<sup>11</sup> От і встав Давид і люде його, щоб йти назавтра вранці назад у Филістійську землю, тим часом як Филістії пійшли в Езреель.

## 30

<sup>1</sup> Як же прийшов Давид з людьми своїми на третій день у Секелаг, напали були Амаликії од полудня на Секелаг, злупили Секелаг і спалили його огнем,

<sup>2</sup> І позаймали з його в полонь жінок і все мале й велике, нікого не вбивши, та й погнали своєю дорогою.

<sup>3</sup> Як прийшов Давид із людьми своїми в город, аж його випалено, жінок же їх, синів і дочок позаймано в полонь.

<sup>4</sup> І заплакав у голос Давид і люде, що мав при собі, і плакали вони, покіль не стало й снаги плакати.

<sup>5</sup> І обох жінок Давидових зайнято в полонь: Ахиноаму з Езрееля й Абигею, жінку Кармелія Набала.

<sup>6</sup> Давид же попав у велику журбу, як почали люде радити, щоб його побити каміннем, бо кожен між людьми жалував з душі за своїми синами й дочками. Однакже Давид укріпивсь у Господі, Бозі своїму.

<sup>7</sup> І казав Давид сьвященникові Абіатарові, синові Ахимелеха: Ось принеси мені сюди ефода! І приніс Абіатар Давидові ефода.

8 І спитав Давид Господа: Чи наздогоняти мені сю орду? Чи наздожену? І сказано йому: Наздоганяй; наздоженеш і відобеш.

9 І пустивсь Давид із шістьма сотнями чоловіка, що мав при собі, в дорогу, і добігли вони до потоку Босор, і декотрі помучені остались там.

10 І погнав далій Давид із чотирма сотнями чоловіка, тим часом як двісті, що були потомлені, зістались, бо не мали сили перейти потік Босорський.

11 І знайшли вони в полі Єгиптія та й привели до Давида. І дано йому попоїсти хліба та напитись води,

12 І дано йому шмат вязанки смоківної та дві вязки родзинків з'їсти, і він їв та й прийшов до себе, бо три дні нічого не їв і нічого не пив.

13 І спитав у його Давид: Чий ти і звідки ти? І каже: Я хлопець Єгиптійський, раб одного Амалікія. Пан мій покинув мене, бо три дні тому я був занедужав.

14 Ми набігали набігом у полуденню Керету і в займище Юдине і в полуденню Калебу та й спалили Сикелаг.

15 І питає в його Давид: Чи проведеш нас до того там війська? Відказує сей: Поклянись мені Богом, що не вбеш мене та й панові мойму не видаси, то я приведу тебе в 'цю горду.

16 Як повів же їх, аж Амалікії роскинулись по тій стороні далеко, їдять, пють і святкують свято над великою здобиччю, що набрали в Филістійській землі і в землі Юдейській.

17 Давид же бив їх від сумерків аж до вечора другого дня, так що ніхто з їх не уйшов опріч чотирьох сот молодців, що кинулись на верблюди та й повтікали.

18 І визволив Давид усе, що пожакували Амалекії, і

жінок своїх обох відняв Давид,

19 Так що не втеряно в них нічого від найменшого та й до найбільшого, ні здобичі, ні синів ні дочок, анї чого иншого, що награбили вони; усе вернув Давид назад;

20 І відняв Давид всі череди й отари та й гнали вони їх поперед себе, покликуючи: Се Давидова здобич!

21 І вернувся Давид до тих двох сотень чоловіка, що надто були втомлені і не змогли йти далій, так що їх покинуто коло потока Босор, і повиходили вони проти Давида й людей, що були з ним. І наближивсь Давид ід тим людям і привитав їх чемно.

22 Та всякі злюки й нікчемники між людьми, що ходили з Давидом, почали таке провадити: За те що вони з нами не ходили, ми не дамо їм нічого з тієї здобичі, що відобрали, опріч їх жінок та дітей; нехай будуть їх та йдуть собі.

23 Давид же відказав: Не чиніте таке після того, що нам дав Господь і оборонив нас, а горду, що напала на нас, оддав нам у руки.

24 Та й хто слухати ме вас у 'цій справі? Ні, яка частина тим, що ходили на війну, така мусить бути й тим, хто зостався при таборі: однаково всіх обділиться.

25 На тому стало воно з того дня й на дальше. Він се зробив установою й звичаєм ув Ізраїлі по сей день.

26 Вернувшись ж у Секелаг, послав Давид частину здобичі прихильним до його мужам громадським ув Юді, говорючи: Оце вам гостинець із здобичі від ворогів Господніх,

27 Так само й тим, що в Бетелі, в Рамоті полуденньому, і в Яттирі,

28 Тим що в Ароїрі, і в Шифмоті, і в Естемоа,

29 Тим що в Рахалі, і в городах Ерахмеельських, і в містах Кенійських,

30 Тим що в Хормі й в Хорашані, й в Атасі,

31 Тим що в Геброні і по всіх інших місцях, що блукав по них Давид із своїми людьми.

## 31

1 Тим часом воювали Филістії з Ізраїлителями, і повтікали мужі Ізраїльські перед Филістіями й полягли побиті на горі Гелбуї.

2 І гнали Филістії вслід за Саулом і за синами його, і повбивали Филістії синів Саулових, Йонатана, Аминадаба і Малхисую.

3 І стала битва проти самого Саула вельми горячою, і поражали його стріли з луків, і тяжко поранений був він стрілами.

4 Тоді прохав Саул свого зброєношу: Вийми з піхви меча твого та й проколи мене ним, щоб не наскочили сі необрізані, а вбивши мене, не чинили наруги надо мною. Зброєноша ж не вволив його волі, бо й собі вельми злякався, тож Саул ухопив меча та й кинувсь на його.

5 Побачивши ж тоді зброєноша, що Саул мертвий, кинувсь і сам на меча та й умер при його боці.

6 Оттак зійшли з сього світу того самого дня Саул, його три сини, зброєноша його й майже всі приборники його.

7 Вбачаючи ж Ізраїлителяне, що жили по тім боці долини й по тім боці Йордані, що мужі Ізраїльські кинулись навтеки, та що поліг Саул і сини його, полишили міста свої та й собі повтікали, а Филістії поприходили та й осілись у них.

<sup>8</sup> На другий же день, прийшовши Филістії обдирати побитих, ізнайшли Саула з його трома синами полягшими на горі Гелбуї.

<sup>9</sup> І повідтинали вони їм голови, поздймали з них зброю, та й послали по цілій Филістійській землі навкруги, щоб обвістити се по зборах ідолів своїх і між народом;

<sup>10</sup> І зложили вони зброю його в храмі Астароти, а трупа його повісили на Бетсанському мурі.

<sup>11</sup> Прочувши ж горожане Явиса Галаадського, що виробляли Филістії з Саулом,

<sup>12</sup> Рушили всі сильнійші мужі, й йшли всю ніч, і взяли тіло Саулове й трупи синів його з Бетсанського муру, а вернувши у Явис, спалили їх там;

<sup>13</sup> І взяли кості їх, поховали під дубом у Явисі і постили сім день.

lxxx

**Біблія свободи**  
**The Holy Bible in Ukrainian, Freedom Bible updated**  
**from translation by P. Kulish and I. Pulyu**

Public Domain

Language: Українська (Ukrainian)

Translation by: Panteleimon Kulish

Contributor: Ivan Semenovych Nechui-Levytsky, Ivan Pavlovych Pulyu

Повідомте про помилки тут: <https://forms.gle/PAo2uKZqCNnoZGDe7>

2025-02-05

---

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 May 2026 from source files dated 12 Dec 2025

1d4fcb6c-e42a-5d5b-a622-85571c976358